

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Кафедра журналістики, реклами та зав'язків з громадськістю

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**ДИСКУРС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2022 р.) В
ІНОЗЕМНІЙ МЕДІАСФЕРІ**

Студента II року навчання 2ЖМ групи
Освітньої програми *Журналістика*
Галузі знань *06 Журналістика*
Спеціальності *061 Журналістика*
Ступеня вищої освіти *магістра*
Кримова Владислава Володимировича

Науковий керівник: **Цепкало Т.О.**,
доцент, кандидат філологічних наук

Розширена шкала

Кількість балів: ____ Оцінка ECTS ____

Голова Екзаменаційної комісії: _____

(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Члени Екзаменаційної комісії: _____

(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Вінниця – 2023

АНОТАЦІЯ

Кримов В. Дискурс російсько-української війни (2022 р.) в іноземній медіасфері: Спеціальність 061 Журналістика; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця, 2023.

Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню дискурсу російсько-української війни в іноземній медіасфері протягом 2022 року. В основі роботи – докладний розгляд репрезентації подій війни у міжнародних засобах масової інформації. Проведений аналіз включає в себе вивчення мовних конструкцій, фреймів та семантичних акцентів, використовуваних у звітності міжнародних ЗМІ.

Основний акцент роботи – вивчення впливу іноземних медіа на формування глобальної думки щодо подій в Україні та росії. Фактично, розглядаються тенденції у дискурсі, які визначають сприйняття конфлікту на міжнародному рівні. Робота визначає ключові теми, терміни та аспекти, які висвітлюються в іноземних ЗМІ, і досліджує їхній вплив на формування публічної думки та подальшої зміни сюжетного спектру подій цієї війни.

Наукова робота спрямована на розкриття того, як медіа в інших країнах інтерпретують або нівелюють сприйняття російсько-української війни, яка визначається як одна із найактуальніших геополітичних військових катастроф сучасності. Результати дослідження можуть стати важливим внеском у розуміння динаміки міжнародного дискурсу та його впливу на глобальну політичну арену.

Ключові слова: мас-медіа, іноземна медіасфера, російсько-українська війна, громадська думка.

ANNOTATION

Krymov V. Discourse of the Russian-Ukrainian War (2022) in the Foreign Media Sphere: Specialty 061 Journalism; Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, 2023.

The qualification work is devoted to the study of the discourse of the Russian-Ukrainian war in the foreign media in 2022. The work is based on a detailed analysis of the representation of the war events in the international media. The analysis includes the study of linguistic constructions, frames and semantic accents used in international media reporting.

The main focus of the work is to study the influence of foreign media on the formation of global opinion on the events in Ukraine and Russia. In fact, it examines the trends in the discourse that determine the perception of the conflict at the international level. The paper identifies the key topics, terms and aspects covered by foreign media and examines their impact on shaping public opinion and further changing the narrative spectrum of the events of this war.

The research is aimed at revealing how the media in other countries interpret or level the perception of the Russian-Ukrainian war, which is defined as one of the most pressing geopolitical military disasters of our time. The results of the study can be an important contribution to understanding the dynamics of international discourse and its impact on the global political arena.

Key words: mass media, foreign media sphere, Russian-Ukrainian war, public opinion.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. Глобальний вплив інформації під час війни	9
1.1. Роль іноземних ЗМІ у формуванні глобальної картини війни.....	9
1.2. Взаємодія іноземних медіа з політичними, оборонними, цифровими структурами.....	14
1.3. Реакція глобальної громадськості та її вплив на розвиток подій....	19
РОЗДІЛ 2. Різновиди та характер висвітлення російсько-української війни в іноземних ЗМІ	27
2.1. Інформаційні підходи висвітлення російсько-українсько війни іноземними виданнями.....	27
2.2. Специфіка формулювання новинної стрічки іноземними виданнями: журналістський та моральний аспекти.....	322
2.3. Російські наративи в іноземних виданнях.....	40
РОЗДІЛ 2. Способи подачі інформації про російсько-українську війну провідними ЗМІ світу	47
3.1. Дискурс російсько-української війни за 2022 рік в американських виданнях: WSJ, NYT, CNN, WP.....	47
3.2. Особливості інформаційного дискурсу війни в Україні у європейських ЗМІ: France 24, Euronews, Diplomatic Courier.....	52
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
ДОДАТКИ	78

ВСТУП

Актуальність дослідження. Російська агресія в Україні після початку повномасштабного вторгнення потребує загального висвітлення, в тому числі іноземними інформаційними агентствами та виданнями. Суспільний резонанс та думки громадськості мають надзвичайний вплив на перебіг подій. Характер висвітлення та інформаційний дискурс формують певну картину для людей, які спостерігають за подіями виключно із новинної стрічки.

Актуальність роботи полягає у розкритті аспектів висвітлення подібної інформації через призму сприйняття цієї війни країнами Європи, США тощо. Дослідження дискурсу російсько-української війни в іноземних ЗМІ дозволяє з'ясувати, як сам конфлікт та його причини розуміються за кордоном. Це може впливати на підтримку або непідтримку України, формування світової думки про події в регіоні.

Російсько-українська війна є ключовим елементом міжнародних відносин. Аналіз іноземного медіадискурсу допомагає зрозуміти, як інформаційні потоки впливають на позиції країн, їхню політику та взаємовідносини. Вивчення зарубіжного інфопростору дозволяє виявити можливі маніпуляції та спрямованість інформаційних потоків. Громадяни України отримують можливість критично ставитися до інформації, що надходить із-за кордону, і зрозуміти, які інтереси стоять за тим чи іншим представленням подій.

Кваліфікаційне дослідження забезпечить громадянам можливість краще зрозуміти відмінності в підходах і поглядах на російсько-український конфлікт у різних країнах. Це сприятиме покращенню міжкультурного спілкування та сприятиме зменшенню стереотипів, а також відкриє можливості для розуміння і впливу на глобальний інформаційний простір, що є важливим з урахуванням сучасних реалій та динаміки міжнародних відносин. Російсько-українська війна є складним і багатогранним

феноменом. Вона має різні аспекти, які можуть бути по-різному представлені в іноземній медіасфері.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження дискурсивних особливостей подання подій, пов'язаних з російсько-українською війною у 2022 році в іноземній медіасфері.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- встановити роль іноземних ЗМІ у формуванні глобальної картини війни;
- розглянути взаємодію іноземних медіа з політичними, оборонними, цифровими структурами;
- простежити реакцію глобальної громадськості та її вплив на розвиток подій;
- визначити інформаційні підходи висвітлення російсько-української війни іноземними виданнями;
- вивчити специфіку формулювання новинної стрічки іноземними виданнями у журналістському та моральному аспектах;
- виявити російські наративи в іноземних виданнях;
- проаналізувати дискурс російсько-української війни за 2022 рік в американських виданнях WSJ, NYT, CNN, WP;
- дослідити особливості інформаційного дискурсу війни в Україні у європейських ЗМІ France 24, Euronews, Diplomatic Courier.

Об'єкт дослідження – інформаційні агентства Reuters, Bloomberg, видання The New York Times, The Wall Street Journal, CNN, Diplomatic Courier, BBC, EuroNews, France24, Washington Post.

Предмет дослідження – дискурс інформації про українсько-російську війну в іноземних виданнях та інформаційних агентствах.

Методи дослідження. У роботі використані емпіричний та теоретичний методи, а саме: аналіз, опис, спостереження, узагальнення, дедукція, класифікація тощо.

Джерела дослідження. Дискурс українсько-російської війни досліджували такі вчені: Г. Євсєєва, В. Гандзюк, Г. Лисенко, І. Рущенко, Л. Смола, М. Мікула, В. Смолій та інші.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи полягає в системному аналізі характеру висвітлення російсько-української війни в іноземному інформаційному просторі за 2022 рік.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Результати нашого дослідження можуть бути застосовані під час вивчення журналістикознавчих дисциплін «Проблематика ЗМІ», «Журналістський фах», «Інформаційні війни», «Військова журналістика», «Міжнародна журналістика» та ін. Наукова робота може слугувати основою для аналізу та обговорення на міжнародних форумах, конференціях, інтернет-платформах. Громадяни України можуть активно приймати участь у світовому діалозі, поділяючи свої погляди та взаємодіючи з представниками інших країн.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи.

Участь у 2-х наукових конференціях:

1. Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Не розум від книг, а книги від розуму створились», присвячена 300-літтю від дня народження Григорія Сковороди (Тернопіль, 28 лютого 2023 р.).
2. VI Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Актуальні проблеми соціально-гуманітарних наук: перспективи та виклики» (Миколаїв, 7 квітня 2023 р.).

Публікації. Оpubліковано 2 наукові статті:

1. Кримов В. Дискурс висвітлення російсько-української війни іноземними виданнями. *Журналістика й мистецтво слова: збірник наукових статей / гол. редактор В.М. Каленич; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла*

Коцюбинського. Вип. 15. Вінниця : ФОП Корзун Д.Ю., 2023. С. 91-95.

2. Кримов В. Висвітлення зовнішньої політики країн у відповідь на російську агресію в Україні виданням The New York Times (NYT). *«Не розум від книг, а книги від розуму створились» (до 300-ліття від дня народження Григорія Сковороди)». Збірник тез за матеріалами Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 28 лютого 2023 року) / упоряд.: Т. Скуратко. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2023.*

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять 8 підрозділів, висновків та списку використаних джерел (67 позицій). Загальний обсяг роботи – 87 сторінок, основний текст викладений на 69 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ГЛОБАЛЬНИЙ ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ

1.1. Роль іноземних ЗМІ у формуванні глобальної картини війни

У серці світового сприйняття російсько-української війни стояли іноземні ЗМІ, що функціонували як жива система, висвітлюючи низку аспектів конфлікту. Вони не просто інформували, але й викликали емоції, формували думки та мобілізували глобальну громадськість. Іноземні ЗМІ були «очима та вухами» світу, оперативно передавали інформацію про розвиток подій на лінії фронту, переміщення військової техніки та результати бойових дій. Великі міжнародні видання, такі як BBC, CNN, Al Jazeera, надавали не лише факти, а й аналізували причини конфлікту та його міжнародні наслідки.

Як зазначає С. Дерев'янюк у своїй роботі на тему впливу війни на емоційне благополуччя сучасної молоді, «гібридний характер війни, що нині триває в Україні, характеризується неоднозначністю інформації, поширенням фейків, постановочними діями та викривленням реальності у свідомості мирного населення, – це все підвищує емоційну напругу у суспільстві, дезорієнтує молодь у формуванні реальної картини світу» [1, с. 1]. Ці ЗМІ слугували ареною для висвітлення міжнародної реакції та санкцій, акцентуючи увагу на гуманітарних наслідках війни, таких як потоки біженців та руйнування інфраструктури. Вони ретельно документували можливі порушення прав людини та військові злочини.

У роботі М. Галіва та В. Ільницького вказано: «Масові вбивства цивільного населення у Бучі, Ірпені, Бородянці та інших окупованих містах і селах продемонстрували геноцидну спрямованість російської окупації в Україні» [10, с. 62].

Об'єктивність та баланс у висвітленні конфлікту стали важливою частиною роботи іноземних ЗМІ, які намагалися представити погляди обох сторін, хоча іноді вони зіткнулися з звинуваченнями в упередженості. Ці

ЗМІ впливали не лише на інформаційний аспект, але й на формування глобальної громадської думки. Вони визначали економічні та соціокультурні наслідки війни, звертаючи увагу до індивідуальних історій людей, які опинилися в епіцентрі конфлікту.

Водночас, як зазначає науковець В.О. Гандзюк, «російські ЗМІ, озброївшись агресивною пропагандистською машиною, вдаються до штампування вигадок, провокацій і неприкритої неправди про ситуацію в Україні».

З використанням сучасних технологій, таких як супутникові знімки та соціальні мережі, іноземні ЗМІ створювали повноцінне уявлення про події та надавали можливість широкій аудиторії взяти участь в діалозі. Взаємодія з місцевими ЗМІ, технічні виклики, які стояли перед кореспондентами, етичне висвітлення конфлікту та інші аспекти зробили іноземні ЗМІ ключовими учасниками, що формували глобальне розуміння російсько-української війни.

Особливо важливою стала роль іноземних ЗМІ у визначенні емоційного відгуку глобальної громадськості на війну. Вони не лише інформували, але й викликали співчуття, обурення чи підтримку, надаючи подіям особистий та емоційний характер.

Вплив на міжнародну дипломатію також був вагомим, оскільки висвітлення конфлікту в іноземних ЗМІ впливало на рішення світових лідерів, сприяючи формуванню міжнародних коаліцій та ініціатив на підтримку України.

Економічний вимір війни, її вплив на світові ринки та фінансові ринки, отримали велику увагу в іноземних ЗМІ. Це сприяло глибокому розумінню економічних наслідків конфлікту на глобальному рівні.

У дослідженні на тему «Сучасна російсько-українська війна у світлі постколоніалізму» від А. Смоля та В. Яся. Стверджується, що «нова фаза російсько-української війни кинула тотальний виклик сучасній глобалізації світу, яка вже навряд чи зможе розгортатися за звичними моделями

доступу до технологій, інформації, ринків, фінансів, сировинних та інших ресурсів» [2, с. 5]. Спеціалізовані ЗМІ зосереджувались на технічному аналізі військових дій, стратегіях, використанні зброї та тактиці. Вони використовували сучасні технології для надання деталізованого образу військових подій.

Також слід відзначити роль соціальних мереж як ключового інструменту для іноземних ЗМІ. Twitter, Facebook, Telegram та інші платформи не лише стали джерелом свіжої інформації, але й забезпечили можливість інтерактивної взаємодії з аудиторією, перевірки фактів та комунікації з очевидцями.

У контексті інформаційної війни іноземні ЗМІ зіткнулися з викликами, пов'язаними з медіа-літератністю та етичним висвітленням конфлікту. Вони акцентували увагу на необхідності розрізняти факти від дезінформації та навчали свою аудиторію медіа-грамотності.

Важливість взаємодії з інформацією під час війни описувала у своїй роботі І. Валюшко: «Навіть у давні часи вплив інформації у військово-політичному протистоянні був вирішальним для досягнення політичних цілей або використання обмежених ресурсів для отримання переваги, як правило, шляхом поширення чуток, пліток, міфів, спотвореної інформації або її сприятливих проявів, через лідерів думок впливати на суспільне сприйняття політичних явищ, тому протистояння інформації та психології має важливе історичне підґрунтя» [8, с. 127].

Міжкультурний діалог в іноземних ЗМІ став важливим аспектом, який допомагав розуміти культурні особливості України та росії для міжнародної аудиторії. Загалом у наукових роботах часто виділяють важливу роль й українських літературно-художніх виданнях та їх участі в міжкультурному діалозі. Ю. Чернявська та Л. Чернявська зазначають: «Саме літературно-художні видання формували основні національнодержавницькі дискусії, а по війні перенесли дискурс національного самоусвідомлення в еміграційні реалії» [20, с. 255].

Необхідність протидії технічним викликам, котрі стояли перед кореспондентами на місцях подій, такими як заборони на дрони чи обмеження в інтернет-з'єднанні, стала необхідною складовою роботи іноземних ЗМІ.

Співпраця з місцевими ЗМІ стала стратегічною для іноземних видань, надаючи їм можливість отримати актуальну та достовірну інформацію, а також забезпечуючи безпеку своїх кореспондентів.

Усі ці аспекти підкреслюють різноманітність та складність впливу іноземних ЗМІ на формування глобального розуміння російсько-української війни, роблячи їх невід'ємною частиною інформаційного простору та світової громадськості.

Також важливим аспектом впливу іноземних ЗМІ стало їхнє здатність візуалізувати конфлікт для світової аудиторії. Використовуючи відео, фотографії та інші візуальні матеріали, вони надавали глядачам можливість відчувати близькість до подій, роблячи війну більш особистою та реальною. І саме питання близькості до жорсткої війни та безпосереднього впливу на сусідні країни інколи спонукало ЗМІ формувати новинну стрічку саме з цієї позиції. Як колись влучно писав Т. Снайдер: «Україна не має історії без Європи, але і Європа не має історії без України. Україна не має майбутнього без Європи, але й Європа не має майбутнього без України. Упродовж століть історія України розкривала поворотні моменти в історії Європи. Схоже, сьогодні це все ще так» [17].

Інтерактивність і діалог через соціальні мережі стали ключовим моментом у відносинах іноземних ЗМІ з аудиторією. Журналісти активно використовували ці платформи для взаємодії, отримання фідбеку та відповідей, а також для швидкої реакції на зміни в інформаційному полі. Сюди ж можна віднести утворення так званих «Мета-ЗМІ». М. Бутиріна відзначає: «Діджиталізація комунікаційних практик, зростання аматорського сегменту журналістики, поява нових форм монетизації

контенту спричинили виникнення такого відгалуження у журналістиці, як метаЗМІ» [6, с. 138].

Медіа-війна стала реальністю, де іноземні ЗМІ висвітлювали події з різних позицій, що визначало їхню роль як своєрідного багаторівневого фільтра в інформаційному просторі. Гуманітарний вимір конфлікту також отримав велику увагу. Іноземні ЗМІ акцентували увагу на масовому переміщенні людей, руйнуванні інфраструктури та потребах цивільного населення, змушуючи світову громадськість звертати увагу на гуманітарну кризу.

На фоні інформаційної війни технологічний аспект виявився важливим. Використання сучасних технологій, таких як супутникові знімки, дрони та аналіз соціальних мереж, дозволяло іноземним ЗМІ отримувати, перевіряти та поширювати інформацію швидко та ефективно.

Згадування про технічні виклики, з якими стикалися іноземні кореспонденти, підкреслює, що їх робота на передовій вимагала не лише професіоналізму, але й високого рівня відданості та відваги.

Усі ці аспекти іноземних ЗМІ у висвітленні російсько-української війни не лише допомагали утримувати глобальну аудиторію в курсі подій, але й впливали на формування глобального розуміння та реакції на конфлікт, роблячи їх ключовим фактором в світовій інформаційній арені.

Таким чином, важлива роль іноземних ЗМІ у визначеному світовому сприйнятті російсько-української війни є беззаперечною. Світові мас-медіа намагалися бути об'єктивними та забезпечити баланс у висвітленні конфлікту, представляючи погляди обох сторін, активно використовували сучасні технології для створення повноцінного уявлення про події та взаємодію з аудиторією, не тільки інформували, але і викликали емоції, що вплинуло на формування глобальної громадської думки та визначення емоційного відгуку глядачів, впливали на міжнародну дипломатію, формуючи рішення світових лідерів та сприяючи формуванню міжнародних ініціатив на підтримку України, візуалізували конфлікт через

використання відео, фотографій та інших візуальних матеріалів, що дозволяло глядачам ліпше відчувати близькість до подій.

1.2. Взаємодія іноземних медіа з політичними, оборонними, цифровими структурами

1. Політичні структури

Починаючи з початку війни 24.02.2022, міжнародні організації, зокрема ООН, НАТО, та ЄС, виступили в якості ключових акторів на міжнародній арені. Зафіксовані реакції, резолюції, заяви та проведені спеціальні засідання вивчалися активно іноземними ЗМІ. Ці організації стали важливими платформами для проведення дипломатичних переговорів та спроб вирішення конфлікту.

Лобістські групи відіграли важливу роль у формуванні громадської думки та прийнятті політичних рішень в численних країнах. Діяльність цих груп, їхні стратегії та вплив на політичний процес активно висвітлювалися іноземними ЗМІ. іноземними ЗМІ. Ці організації стали важливими платформами для проведення дипломатичних переговорів та спроб вирішення конфлікту.

Війна в Україні суттєво вплинула на внутрішню політику численних країн. Іноземні ЗМІ детально аналізували вплив конфлікту на політичний ландшафт цих країн, особливо тих, що мають прямі або опосередковані стосунки з конфліктом. Особлива увага приділялася реакціям на війну у країнах Заходу та тих, які мають спільний кордон з Україною або Росією.

Сам аспект взаємодії набув неймовірної актуальності та поширював коло потенційних споживачів у геометричних прогресіях. Як писала Доценко О.: «У кризових ситуаціях значно зростає роль інформації, покликаної зорієнтувати громадян у можливих варіантах розгортання подій, допомогти визначитися з найоптимальнішим способом реакції на виклики, підготуватися до можливих негативних сценаріїв». [9, с. 120]

Міжнародні організації:

Приклад: Після початку війни ООН провела низку надзвичайних засідань з метою обговорення ситуації в Україні.

Деталі: Засідання Ради Безпеки ООН було ініційовано кількома країнами, включаючи США та Велику Британію. Протягом засідань представники різних країн висловлювали свої позиції, засуджуючи або підтримуючи дії Росії.

Внутрішньополітичний вплив:

Приклад: Війна в Україні стала важливою темою передвиборчої кампанії у Франції.

Деталі: Різні політичні партії Франції висловлювали свої позиції щодо конфлікту, що вплинуло на їхній рейтинг серед виборців. Наприклад, деякі праворадикальні партії висловлювали підтримку Росії, тоді як ліво-радикальні та центристські партії засуджували агресію Росії.

Лобіювання:

Приклад: Американські лобістські фірми, які працюють на користь Росії, активізували свою діяльність після початку війни.

Деталі: Ці фірми намагалися вплинути на рішення американського уряду, лобіюючи за зняття санкцій або проти поставок зброї Україні. Їхні дії стали предметом обговорення в американських ЗМІ та викликали критику з боку деяких політиків.

2. Оборонні структури

Війна в Україні стала великим конфліктом, що визначив світову політику, економіку та загальну безпеку. Роль міжнародних ЗМІ в цьому конфлікті була надзвичайно важливою, як у розкритті подій, так і в формуванні міжнародної реакції на них. Та і загалом, вивчення мілітарної тематики, а ще й у взаємодії із оборонними структурами набула неабиякої актуальності саме для суспільства, яке безпосередньо опинилось посеред війни. У своїй роботі А. Кудринська, Т. Лапан, О. Химович пишуть наступне: «Сьогодні, як ніколи, вивчення мілітарної проблематики є актуальним не лише серед військових, а й серед цивільних дослідників

(науковців). Не зважаючи на те, що війна як соціальне явище така ж давня, як і саме людське суспільство, лише зараз для українського суспільства актуалізувалася необхідність ґрунтовного її розуміння» [18, с. 54].

Особливу увагу іноземні ЗМІ приділяли військовим структурам під час російсько-української війни, розглядаючи різні аспекти:

1. Стратегічний аналіз: ЗМІ шукали думки військових експертів для глибокого розгляду військових стратегій обох конфліктуючих сторін. Велика увага зосереджувалася на тактиці, застосуванні військової техніки та військових доктринах.
2. Військові навчання: Одночасно з українською війною інші країни проводили військові навчання на власних територіях. Міжнародні ЗМІ розглядали ці тренування, аналізуючи їх значення та можливий вплив на ситуацію в Україні.
3. Збройні поставки: Однією з ключових тем, яка привертала увагу міжнародних ЗМІ, були міжнародні збройні поставки для України. ЗМІ детально розглядали типи зброї, їхню кількість, країни-донори, а також реакцію Росії на ці поставки.

Стратегічний аналіз:

Приклад: Відомі військові аналітики, такі як Бенедикт Роджерс, коментували стратегічні рішення сторін конфлікту.

Деталі: Роджерс та інші експерти аналізували використання військової техніки, тактику бойових дій та можливі наслідки для регіональної безпеки.

Військові справи:

Приклад: НАТО провело великі військові справи в Польщі під назвою "Defender Europe" після початку війни.

Деталі: Ці справи були спрямовані на демонстрацію підтримки України та показ солідарності країн-членів НАТО. Вони включали участь тисяч військовослужбовців з різних країн альянсу.

Збройні поставки:

Приклад: США поставили Україні партію протитанкових ракетних комплексів Javelin.

Деталі: Ці ракетні комплекси стали ключовим елементом оборони України проти російської бронетехніки. Поставки були здійснені швидко та ефективно, що дозволило Україні зміцнити свої оборонні позиції.

3. Цифрові структури

1. Кібератаки: За період війни відбулося значуще зростання кібератак, яке не залишило байдужим світове співтовариство. Іноземні ЗМІ глибоко аналізували ці атаки, їхнє походження, мету та наслідки. Особлива увага була приділена атакам на критичну інфраструктуру та спробам втручання в інформаційний простір.

2. Дезінформаційні кампанії: Іноземні ЗМІ інтенсивно освітлювали дезінформаційні кампанії, що відбувалися в онлайн просторі. Вони ретельно аналізували джерела дезінформації, методи її поширення та вплив на громадську думку.

3. Технологічні партнерства: У контексті війни технологічні компанії активно співпрацювали з урядами для забезпечення кібербезпеки, виявлення дезінформації та захисту від кібератак. Іноземні ЗМІ інформували громадськість про цю співпрацю та її вплив на користувачів Інтернету.

Кібератаки:

Приклад: У березні 2022 року українські офіційні веб-сайти зазнали масштабних DDoS-атак.

Деталі: Ці атаки були спрямовані на паралізування роботи державних інституцій та засобів масової інформації. За даними українських спецслужб, атаки були здійснені з території росії.

Дезінформаційні кампанії:

Приклад: В соціальних мережах поширилися чутки про використання хімічної зброї в Україні.

Деталі: Ці чутки були швидко спростовані міжнародними спостерігачами та ЗМІ, але вони викликали паніку серед населення. Іноземні ЗМІ активно висвітлювали цю тему, намагаючись виявити джерела дезінформації.

Технологічні партнерства:

Приклад: Компанія Google надала технічну підтримку українським ЗМІ для захисту від кібератак.

Деталі: За допомогою спеціалізованих інструментів та ресурсів, Google допомогла забезпечити стабільну роботу веб-сайтів українських ЗМІ, які стали мішенями для хакерів.

Ця аналітика розкриває глибокий рівень взаємодії між іноземними ЗМІ та різними структурами під час російсько-української війни. Ця взаємодія відіграла ключову роль у формуванні міжнародної реакції на конфлікт і вплинула на політичні, військові та технологічні рішення.

Таким чином, іноземні ЗМІ відігравали ключову роль у висвітленні різних аспектів російсько-української війни. Надзвичайно важливою стала їхня здатність аналізувати та розкривати важливі аспекти конфлікту. Іноземні ЗМІ активно сліdkували за реакціями та діями міжнародних організацій, таких як ООН, НАТО та ЄС, у відповідь на конфлікт. Вони відображали важливі події, резолюції та заяви цих організацій, а також вивчали проведені спеціальні засідання. Також світові мас-медіа висвітлювали діяльність лобістських груп та їх вплив на формування громадської думки та прийняття політичних рішень у численних країнах про те, наскільки суттєвими стали зусилля цієї групи в контексті війни. Іноземні ЗМІ аналізували вплив війни на внутрішню політику різних країн, зокрема тих, що мають прямі або опосередковані стосунки з конфліктом. Це важливо для розуміння геополітичних наслідків конфлікту. Світові мас-медіа аналізували різні аспекти військових дій, включаючи стратегічний аналіз, військове навчання, збройні поставки, кібератаки та дезінформаційні кампанії. Це вказує на їхню глибоку здатність розуміти та

розкривати важливі військові аспекти конфлікту. Важливою темою в описі є співпраця технологічних компаній з урядом для забезпечення кібербезпеки та виявлення дезінформації. Іноземні ЗМІ грали роль у повідомленнях громадськості про цей конфлікт та її вплив на стрес. Цей аналіз показує різноманітні аспекти російсько-української війни та розкриває, як іноземні ЗМІ вплинули на формування глобального розуміння та реакції на цей конфлікт.

1.3. Реакція глобальної громадськості та її вплив на розвиток подій

Після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року світова громадськість відреагувала на цей конфлікт комплексно, застосовуючи різні інструменти та заходи.

1. Політичні та культурні протести

По всьому світу відбулися масові протести проти російської агресії. У містах Європи, Північної Америки, Австралії та інших регіонів тисячі людей вийшли на вулиці, вимагаючи припинення війни. Ці протести показали солідарність глобальної громадськості з Україною та викликали політичний тиск на уряди різних країн, щоб вони вжили дієвих заходів проти Росії.

2. Культурний бойкот росії

У відповідь на російську агресію багато міжнародних культурних організацій відмовилися співпрацювати з Росією. Багато міжнародних музичних виконавців відмовилися від концертів в Росії, кінофестивалі відхилили російські фільми, а письменники та інтелектуали закликали до культурного бойкоту. Цей бойкот став символом глобального осуду дій Росії та показав, що світова громадськість готова вживати не тільки політичні, але й культурні заходи, щоб виразити свою позицію.

3. Економічні санкції

Глобальна економічна спільнота також вжила дієвих заходів у відповідь на російську агресію. Європейський Союз, США, Канада, Велика Британія та інші країни ввели суворі економічні санкції проти Росії. Ці санкції включали обмеження на фінансовий сектор, заборону експорту та імпорту певних товарів, а також заморожування активів. Санкції призвели до значного уповільнення російської економіки, впливаючи на валютний ринок, зовнішню торгівлю та інвестиційний клімат. Це створило додатковий тиск на російський уряд та могло вплинути на його рішення щодо подальших дій в Україні.

4. Гуманітарна допомога

Глобальна громадськість також надала значну гуманітарну допомогу Україні. Ряд країн, міжнародних організацій та благодійних фондів надсилали гуманітарні вантажі до України, включаючи медикаменти, продовольство, одяг та інше. Ця допомога не тільки допомогла забезпечити потреби цивільного населення, але й стала символом міжнародної солідарності з Україною.

5. Інформаційна підтримка

Багато міжнародних ЗМІ активно висвітлювали події в Україні, надаючи платформу для українських журналістів, активістів та звичайних громадян. Це забезпечило об'єктивне висвітлення подій та допомогло протистояти російській пропаганді. М. Мікула слушно зазначає: «Контрпропаганда – спосіб комунікації, який використовує методи, аби боротися з пропагандою. Переважно контрпропаганда задіює ті ж техніки та стилі, що і пропаганда, тому ці два визначення тісно між собою пов'язані» [13, с. 9].

Така інформаційна підтримка сприяла формуванню позитивного іміджу України на міжнародній арені та мобілізації підтримки з боку глобальної громадськості.

Приклад: Багато міжнародних ЗМІ, таких як BBC, CNN, Al Jazeera, активно висвітлювали події в Україні, надаючи платформу для українських журналістів, активістів та звичайних громадян.

Вплив: Це забезпечило об'єктивне висвітлення подій та допомогло протистояти російській пропаганді. Така інформаційна підтримка сприяла формуванню позитивного іміджу України на міжнародній арені та мобілізації підтримки з боку глобальної громадськості.

6. Наукова та освітня співпраця

Приклад: Багато університетів та наукових установ по всьому світу відкрили свої двері для українських студентів та вчених, які змушені були залишити свою країну через війну.

Вплив: Це не тільки допомогло українським науковцям та студентам продовжити свою роботу та навчання, але й сприяло обміну знань та культурної інтеграції між країнами.

7. Спортивний бойкот

Приклад: Ряд спортивних команд та асоціацій відмовилися від участі в змаганнях, які проходили в Росії, або вимагали перенести їх в іншу країну.

Вплив: Це стало ще одним символом міжнародної солідарності з Україною та осуду агресивних дій Росії.

8. Релігійна підтримка

Приклад: Різні релігійні групи та конфесії висловлювали свою підтримку Україні, організовуючи молитовні заходи, збір коштів для допомоги потерпілим та інші акції.

Вплив: Релігійна підтримка зміцнила духовну спільність між людьми різних країн та культур, підкреслюючи універсальні цінності миру та братерства.

9. Волонтерська діяльність

Приклад: В усьому світі було створено численні волонтерські організації, які збирали гуманітарну допомогу, ліки, одяг та інші необхідні ресурси для України.

Вплив: Волонтерська діяльність показала, що звичайні люди готові об'єднатися та допомогти тим, хто опинився в складних умовах, незалежно від національності чи релігії.

У питанні «об'єднання» фігурують багато спрямувань, які значно активізувалися після повномасштабного вторгнення росії. Науковиця С. Литвин-Кіндратюк виокремила відповідну тезу, що «готовність висловити свій гнів, зневагу й супротив ворогу засобами дискурсу ворожості засвідчили не лише воїни-захисники, а й мирні мешканці, всіх, хто дає відсіч російським загарбникам, допомагає військовим фінансово, своєю працею, творчістю (пісні, поезії про війну тощо). Останнє зумовлене залученістю широкого загалу до конфліктного дискурсу війни на різних рівнях соціальної взаємодії» [67, с. 72].

10. Мистецька реакція

Приклад: Художники, музиканти, письменники та інші представники творчих професій висловлювали свою підтримку Україні через своє мистецтво.

Вплив: Мистецькі твори, створені на підтримку України, стали потужним інструментом мобілізації громадської думки та висвітлення реальності війни.

11. Технологічна підтримка

Приклад: ІТ-компанії та розробники програмного забезпечення надавали безкоштовні ліцензії, хмарні ресурси та інші технологічні рішення для українських організацій, ЗМІ та громадськості.

Вплив: Ця підтримка допомогла Україні забезпечити стабільність своїх інформаційних систем, протистояти кібератакам та підтримувати комунікаційну інфраструктуру.

12. Медична допомога

Приклад: Лікарні, медичні установи та благодійні організації з різних країн надсилали медичне обладнання, ліки та медичні команди для допомоги пораненим та хворим в Україні.

Вплив: Ця допомога була життєво важливою для підтримки медичної системи України в умовах війни та забезпечення допомоги потерпілим.

13. Підтримка бізнесу

Приклад: Міжнародні корпорації та бізнес-асоціації надавали фінансову підтримку, консультації та ресурси для українських підприємств, які зазнали збитків внаслідок війни.

Вплив: Ця підтримка допомогла багатьом українським компаніям вижити в складних економічних умовах та продовжити свою діяльність.

14. Юридична підтримка

Приклад: Міжнародні правозахисні організації та юридичні фірми надавали консультації та підтримку Україні у питаннях міжнародного права, зокрема щодо відшкодування збитків та притягнення до відповідальності винних у порушеннях.

Вплив: Ця підтримка зміцнила правову позицію України на міжнародній арені та сприяла захисту її інтересів.

15. Дипломатичні зусилля

Приклад: Країни-члени ООН, НАТО та інших міжнародних організацій активно висловлювали свою підтримку Україні на дипломатичному рівні, вимагаючи припинення агресії та відновлення миру.

Вплив: Дипломатична підтримка забезпечила міжнародний тиск на Росію та сприяла пошуку шляхів врегулювання конфлікту.

Приклади через призму журналістики:

Журналісти відіграли важливу роль у глобальній реакції на російсько-українську війну. Вони висвітлювали події в Україні в режимі

реального часу, протистояли російській пропаганді та допомагали забезпечувати доступ до інформації людям, які цього потребували.

Висвітлення подій в Україні: Журналісти з усього світу розповідали про хід війни, її жертви та наслідки. Вони також розповідали історії про людей, яких зачепила війна, про їхні переживання. Відповідний текст можна назвати відповідально-емоційним.

Протистояння російській пропаганді: Журналісти розвінчували дезінформацію та фейкові новини, які поширювалися російськими ЗМІ.

Забезпечення доступу до інформації: Журналісти намагались розкривати інформаційні аспекти цієї війни для споживачів з тих країн, де доступ до ЗМІ був частково обмежений.

До прикладу, агентство Reuters створило спеціальний портал для висвітлення війни в Україні. Портал містить інформацію про хід війни, жертви та наслідки, а також інтерв'ю з очевидцями та експертами.

The New York Times детально висвітлював людські аспекти війни, розповідаючи про особисті долі та зусилля українців у протистоянні вторгненню. Журналістка NYT Дженніфер Вінсент випустила серію статей про жахливі злочини, які росіяни скоїли в Бучі. Її робота допомогла привернути увагу світової спільноти до цих злочинів.

The Guardian активно висвітлював події в Україні, звертаючи увагу на героїчні вчинки українців у захисті своєї незалежності. Вони надавали платформу для звітів про героїзм та вольові рішення українців під час війни.

BBC активно публікував аналітичні матеріали, в яких висвітлював не лише конфлікт, а й суспільно важливі дрібниці та реакцію міжнародної громадськості на події в Україні.

The Washington Post докладно аналізував геополітичний вимір війни та надавав платформу для експертних думок, які підкреслювали важливість підтримки України у її зусиллях зі збереження незалежності.

CNN активно використовував свої репортажі та інтерв'ю для розкриття героїзму та наполегливості українського народу під час збройного протистояння.

Ці видання, у контексті відповідного питання, допомагали підтримати світовий інтерес до подій в Україні, формувати позитивний наратив та сприяти об'єднанню зусиль для підтримки України у боротьбі за свою незалежність. У стрічках цих ЗМІ були присутні, переважно, публікації, які тяжіють до проукраїнської позиції, однак можна помітити й іншу сторону висвітлення, яка почасти могла нашкодити українському медіапростору.

Розглядаючи загальну статистику «емоційних» публікацій у ведучих західних виданнях, можна сказати, що відтінок та наслідки висвітлення були не завжди сприятливими та максимально об'єктивними. Вміст матеріалів будь-якого видання важко оцінити однозначно, оскільки кожне з них має свою дифузю викладу, різні погляди та бачення, різну редакційну політику та вимоги до журналістів.

Підсумовуючи, можна сказати, що висвітлення цієї війни західними ЗМІ містило як позитивні для української позиції публікації та івенти, так і негативні.

Висновки до розділу. Отже, ми з'ясували різноманітні способи, якими світова громадськість відреагувала на російсько-українську війну та використовувала різні інструменти для вирішення підтримки та протидії конфлікту. Можна виокремити такі ключові аспекти:

Політичні та культурні протести: Громадянська активність та протести в різних країнах світу свідчать про широкий розмах підтримки України. Це важливий аспект формування глобального руху солідарності.

Економічні санкції: Застосування економічних санкцій проти Росії стало інструментом впливу на поведінку країни. Це також демонструє

здатність світової громадськості впливати на рішення держави через економічний тиск.

Гуманітарна допомога: Надання гуманітарної допомоги на допомогу як важливий аспект реакції світової громадськості. Це не лише сприяє забезпеченню більшості ресурсів для постраждалих, але й демонструє глобальну сприйнятливість.

Інформаційна підтримка: Активність у соціальних мережах, інформаційні кампанії та підтримка від інформаційних агентств можуть створити ключову роль у формуванні глобального конфлікту та мобілізації громадської думки.

Медична допомога: Забезпечення медичної допомоги та підтримка медичних ініціатив може бути чинником у полегшенні лікування та відновленні постраждалих.

Дипломатичні зусилля: Групові та індивідуальні дипломатичні зусилля грають ключову роль у спробах знайти дипломатичний конфлікт та врегулювання його на міжнародному рівні.

Технологічна підтримка: Співпраця з технологічними компаніями для забезпечення кібербезпеки та обмеження дезінформації про важливість цифрових аспектів у сучасних конфліктах.

Усі ці аспекти вказують на глибокий і багатовекторний вплив світової громадськості на розгортання та розвиток конфлікту.

РОЗДІЛ 2

РІЗНОВИДИ ТА ХАРАКТЕР ВИСВІТЛЕННЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В ІНОЗЕМНИХ ЗМІ

2.1. Інформаційні підходи висвітлення російсько-українсько війни іноземними виданнями

Об'єктивний підхід: Багато західних ЗМІ намагаються висвітлювати події об'єктивно, надаючи слово обом сторонам конфлікту. Вони акцентують увагу на фактах, заявах офіційних представників та міжнародних спостерігачів.

Критичний до росії: Деякі ЗМІ, особливо ті, які базуються в країнах-членах НАТО або ЄС, висвітлюють війну з позиції критики дій росії, справедливо називаючи її агресором у конфлікті.

Критичний до України: ЗМІ, які симпатизують росії або мають економічні зв'язки з нею, можуть висвітлювати події так, що нібито Україна виглядає провокатором або ненадійним партнером.

Нейтральний підхід: Деякі ЗМІ намагаються уникати вибору сторони в конфлікті, фокусуючись на гуманітарних аспектах війни, таких як страждання цивільного населення.

Локальний контекст: ЗМІ, які базуються в країнах, які мають власні конфлікти або проблеми з росією, можуть висвітлювати російсько-українську війну через призму своєї власної ситуації.

Гуманітарний підхід: Деякі ЗМІ акцентують увагу на гуманітарних наслідках війни, таких як переміщені особи, поранені та загиблі цивільні.

Аналітичний підхід: Експертні видання та аналітичні центри намагаються глибше розуміти причини, наслідки та можливі сценарії розвитку подій.

Важливо розуміти, що жоден із ЗМІ не є повністю об'єктивним, і кожен підхід має свої переваги та недоліки. Для отримання повноцінної

картини подій варто споживати інформацію збалансовано та відповідально.

Соціокультурний підхід: Деякі ЗМІ можуть висвітлювати конфлікт з точки зору культурних, релігійних або етнічних особливостей регіону, намагаючись зрозуміти глибокі корені конфлікту та його вплив на соціальну структуру суспільства. Варто відзначити вагомість суспільства у контексті формування та впливу самого «дискурсу». М. Дмитрук відзначає: «Оглядаючи та аналізуючи взаємодію суспільства, влади і дискурсу з'являється висновок, що суспільство, як і держава, також має владу над дискурсом. Це відбувається тому, що саме суспільною властивістю є циркуляція, регуляція, структуризація та перерозподіл дискурсу з метою уникнення його згубних наслідків для самого суспільства» [12, с. 18].

Економічний підхід: Війна може мати значний вплив на економіку регіону та світовий ринок. Такі ЗМІ акцентують увагу на економічних наслідках конфлікту, таких як зміни в цінах на енергоресурси, вплив на торгівлю, інвестиції та інше. У той же час, проводячи паралель з українською медіасферою, можна відзначити зростання попиту саме на аналітичну інформацію, її різновиди. Це й спровокувало появу багатьох «експертів» у певних галузях, які надавали спектрове зображення того, що відбувається. Е. Мамонтова стверджує: «Безумовно, у ситуації невизначеності та тривоги, у час, коли картина дня змінюється з калейдоскопічною швидкістю, зростає попит на якісний аналітичний продукт» [7, с. 136].

Технологічний підхід: Деякі ЗМІ можуть аналізувати, як соціальні мережі, кібератаки та інші технологічні аспекти впливають на хід війни.

Історичний підхід: Для кращого розуміння коренів війни деякі ЗМІ можуть звертатися до історії регіону, аналізуючи минулі конфлікти, договори та відносини між країнами.

Варто відзначити важливість історичного контексту та наголосити на аналізі минулого, його впливу на сьогодення. А. Смолій та О. Ясь у своїй роботі писали: «Природа сучасної російсько-української війни захована у радянській і старій імперській минувшині, позаяк саме звідти походять неоімперські пріоритети путінської росії, які визначають сутність її політичних, економічних, соціальних, культурних рішень, стратегій, дій і навіть саме виправдання нинішньої агресії» [2, с. 13].

Підхід через призму міжнародного права: В контексті російсько-української війни часто згадуються порушення міжнародного права. Такі ЗМІ акцентують увагу на правових аспектах конфлікту, включаючи договори, резолюції ООН та інші міжнародні документи.

Підхід через призму геополітики: Геополітичний контекст також важливий для розуміння позицій різних країн щодо зіткнення. ЗМІ можуть аналізувати, як війна впливає на баланс сил у регіоні та світі.

Ці підходи можуть перетинатися та комбінуватися в різних ЗМІ, залежно від їхньої спеціалізації, аудиторії та редакційної політики.

Об'єктивність і баланс:

Приклад: BBC News (Велика Британія) старається забезпечити баланс висвітлення російсько-української війни, представляючи позиції двох таборів та включаючи різні думки експертів.

Гуманітарний підхід:

Приклад: The Guardian (Велика Британія) може акцентувати увагу на гуманітарних аспектах, розповідаючи історії біженців, постраждалих людей та героїчних дій волонтерів.

У контексті аналізу ЗМІ за регіонами (американські та європейські видання) варто виділити наступні тези:

Політичний контекст: Висвітлення війни в американських ЗМІ часто відображає політичний контекст США. Наприклад, реакція на дії росії може бути використана як засіб критики або підтримки дій американської адміністрації.

Стратегічний інтерес: США має стратегічний інтерес у регіоні, і це відображається в ЗМІ. Висвітлення може акцентувати важливість підтримки України як стратегічного партнера проти росії.

Гуманітарний аспект: Американські ЗМІ також акцентують увагу на гуманітарних наслідках війни, таких як втрати серед цивільного населення, вимушені переміщення людей тощо.

Близькість до конфлікту: Для багатьох європейських країн Україна є безпосереднім сусідом, тому війна має прямий вплив на регіональну безпеку. Це відображається у висвітленні, де акцентується увага на потенційних наслідках для Європи.

У контексті цього питання варто відзначити роботу О. Брусилівської, яка зазначала: «Якщо росія військовим шляхом досягне своїх політичних цілей в Україні, Європа не буде такою, якою була до війни. Будь-яке відчуття того, що Європейський Союз чи НАТО можуть забезпечити мир на континенті, буде артефактом втраченої епохи. Натомість безпеку в Європі доведеться звести до захисту основних членів ЄС і НАТО» [3, с. 19].

Економічні зв'язки: Європа має значні економічні зв'язки з росією, особливо в енергетичній сфері. Це може впливати на тон та напрям висвітлення, з акцентом на пошук компромісів або уникнення ескалації.

Міжнародна дипломатія: Європейські ЗМІ часто фокусуються на дипломатичних зусиллях з метою врегулювання конфлікту, таких як переговори в «нормандському форматі». До прикладу, М. Леврінц так описував дискурс війни у деяких європейських ЗМІ: «Північні медіа-джерела в ЄС неохоче приписували причину війни безпосередньо росії, натомість представляючи це як конфлікт із внутрішніми факторами всередині України» [15, с. 126].

Важливо зазначити, що існує велика різноманітність ЗМІ як в США, так і в Європі, і вони можуть мати різні підходи до висвітлення конфлікту

в залежності від їхньої аудиторії, політичних переконань та інших факторів.

Геополітичний контекст:

Приклад: The New York Times (США) може ретельно аналізувати геополітичні аспекти конфлікту, звертаючи увагу на вплив війни на відносини міжнародних гравців.

Розслідування та аналіз:

Приклад: Associated Press можуть фокусуватися на розслідуваннях конкретних подій та наданні об'єктивного аналізу ключових аспектів війни.

Підтримка або критика:

Приклад: Fox News (США) та Al Jazeera (Катар) можуть висловлювати різні точки зору щодо конфлікту в залежності від їхніх геополітичних настанов та аудиторії.

Аналіз пропаганди:

Приклад: Deutsche Welle (Німеччина) може активно розкривати та аналізувати пропагандистські зусилля обох сторін.

Емоційний підхід:

Приклад: Le Monde (Франція) може використовувати емоційний підхід, щоб краще передати аспекти страждань і героїзму.

Візуальний підхід:

Приклад: Reuters часто публікує фотографії з лінії фронту, зображуючи повсякденне життя військових та цивільних, руйнації та наслідки обстрілів. Ці зображення допомагають глобальному співтовариству краще уявити реальність конфлікту.

Соціальні медіа:

Приклад: Twitter (X) став важливим джерелом інформації під час війни. Багато журналістів, активістів та звичайних громадян ділилися власними свідченнями, фото та відео з місця подій.

Таким чином, детальний огляд підходів ЗМІ до висвітлення російсько-української війни дуже інформативний і відображає різноманітність поглядів та акцентів у новинах. Такий підхід до аналізу конфлікту про значущість урахування контексту та різних інтересів, що можуть впливати на сприйняття подій. Забезпечення об'єктивності є місцем для надання глядачам інформації без політичних або культурних угод. Використання фактів та висвітлення думок обох сторін конфлікту з розумінням широкого спектру поглядів. Врахування геополітичного контексту разом розуміти взаємовідносини країн у регіоні та можливості слідки для світового порядку. Погляд на конфлікт через призму історії регіону сприяє глибшому розумінню коренів та динаміки конфлікту. Врахування правових аспектів додає важливий вимір до аналізу конфлікту та ролі міжнародних норм. Розгляд впливу технологій та кібераспектів дозволяє розширити нові виклики та можливості, які відображаються у зв'язку з сучасними технологіями. Аналіз економічних наслідків констатує вплив війни на ринки та інвестиції, що є ключовим елементом для розуміння глибини конфлікту. Розгляд подій через соціокультурний призму важливий для розуміння конфлікту на суспільство та ідентичність. Ці підходи іноді можуть конфліктувати, але разом вони формують комплексне явлення про події та допомагають громадськості отримати більш об'єктивне та глибоке розуміння ситуації. Вплив ЗМІ може змінюватися в залежності від регіону та політичного контексту.

2.2. Специфіка формулювання новинної стрічки іноземними виданнями: журналістський та моральний аспекти

Іноземні видання, висвітлюючи військові конфлікти, такі як російсько-українська війна, стикаються з рядом журналістських та моральних викликів. Ось декілька ключових аспектів, які варто враховувати:

Журналістські аспекти:

Об'єктивність: Журналісти намагаються забезпечити об'єктивний та збалансований підхід до висвітлення подій, незалежно від своїх особистих переконань або політичних симпатій.

Перевірка фактів: У контексті війни часто з'являється дезінформація. Журналісти мають відповідально підходити до перевірки фактів і джерел інформації.

Безпека кореспондентів: Військові зони є небезпечними для журналістів. Виданням зобов'язані забезпечити безпеку для своїх співробітників.

Візуальний контент: Фото та відео з лінії фронту можуть бути шокуючими. Журналісти мають вирішувати, який візуальний контент показувати читачам.

Моральні аспекти:

Повага до жертв: Журналісти мають враховувати почуття родичів загиблих та поранених, уникаючи непотрібної сенсаційності.

Етика показу війни: Чи слід показувати реальність війни в її жорстокості, чи краще зосередитися на аналізі причин та наслідків конфлікту?

Вплив на громадську думку: Журналісти мають бути свідомими того, як їхнє висвітлення може впливати на громадську думку та політичні рішення в їхніх країнах.

Відповідальність перед історією: Журналісти документують події для майбутніх поколінь. Їхнє висвітлення може впливати на історичну інтерпретацію подій.

У контексті важливості історичного аспекту доречно звернути увагу на дослідження П. Руценка, який відзначає: «Сучасна російсько-українська війна є наслідком міжцивілізаційного розлому, який було закладено у відносинах “Москва – Київ” більш ніж півтисяча років тому. Сучасне російське суспільство у 1990-ті рр. не зуміла в черговий раз

подолати межу, що його відділяє від західної цивілізації, і відбувся історичний реверс до звичних принципів та ідей, пов'язаних з агресією, ненавистю (і одночасно боязню) Заходу, нехтуванню права та християнської моралі» [5, с. 49].

Враховуючи ці аспекти, іноземні видання намагаються забезпечити точне, об'єктивне та етичне висвітлення військових конфліктів. Проте кожне видання може мати свою унікальну перспективу та підхід до висвітлення подій.

Висвітлення російсько-української війни в іноземних ЗМІ виявило ряд тенденцій у конфліктному дискурсі, які можна розділити на раціональне висвітлення та некоректні публікації.

Тенденції конфліктного дискурсу:

Політизація: Велика кількість публікацій висвітлює війну через призму геополітичних інтересів, особливо з огляду на відносини Заходу з росією.

Моральна позиційність: Деякі ЗМІ не завжди зважено та ґрунтовно обирають сторону висвітлення, завдаючи шкоди інформаційному потоку, який безпосередньо впливає на громадське сприйняття російської агресії.

Поширені приклади раціонального висвітлення:

Глибокий аналіз: Замість того, щоб зосереджуватися лише на актуальних подіях, деякі публікації намагаються розібрати корені неспровокованої війни, яку розв'язала росія, та її історичний контекст.

Експертні думки: Включення думок експертів, які можуть надати глибший аналіз ситуації. Такі експерти, зазвичай, повинні бути держпосадовцями міністерств, які справді володіють відповідною інформацією та можуть допомогти суспільству зрозуміти глибинність правдивої інформації.

Некоректні публікації:

Стереотипи та упередження: Деякі ЗМІ можуть використовувати стереотипи або упередження щодо українців або росіян, що спотворює реальне висвітлення подій.

Невірна інформація: Іноді ЗМІ можуть публікувати невірну інформацію. Або через недостатній фактчекінг, або через спроби дезінформації.

Емоційне забарвлення: Деякі публікації можуть бути надто емоційно забарвленими, що може впливати на об'єктивність висвітлення.

Ось декілька конкретних прикладів висвітлення російсько-української війни в іноземних ЗМІ на основі матеріалу з Al Jazeera:

Спроби дезінформації: Деякі російські ЗМІ, такі як Rossiyskaya Gazeta, уникнули згадування про успіхи України, замість цього стверджуючи, що Україна зазнала 4,000 втрат між 6 та 10 вересня.

Звинувачення в іноземній допомозі: Rossiyskaya Gazeta та інші прокремлівські коментатори натякали, що успіхи України могли бути підсилені завдяки участі іноземних наємників. Наприклад, було заявлено, що іноземні наємники в Харкові розмовляли англійською мовою.

Додаткові відомості:

У відгуку на українську контрпропаганду, деякі російські ЗМІ, такі як канал Telegram «Veteran's Notes», спочатку зменшили важливість українського наступу, стверджуючи, що «в Балаклії немає паніки». Проте на наступний день тон змінився на більш обережний, з попередженням «Не очікуйте хороших новин сьогодні».

Видання, які притримуються журналістських стандартів у висвітленні російсько-української війни:

BBC (Велика Британія): Це видання намагалося забезпечити збалансоване висвітлення конфлікту, відправляючи своїх кореспондентів на обидва боки лінії фронту. При цьому зберігалась основна інформативна трапеція – росія є агресором.

The Guardian (Велика Британія): Ця газета акцентувала увагу на гуманітарних наслідках війни та дотримувалася принципів об'єктивності.

Deutsche Welle (Німеччина): Як німецьке державне видання, DW намагалося забезпечити об'єктивний погляд на конфлікт, зосереджуючись на міжнародних реакціях та дипломатичних зусиллях.

Al Jazeera (Катар): Це міжнародне видання намагалося забезпечити глибокий аналіз конфлікту, зокрема з точки зору регіональних впливів та геополітики.

Видання, які можуть нехтувати журналістськими стандартами у висвітленні російсько-української війни:

Certain tabloid publications: Деякі таблоїдні видання в різних країнах можуть зосереджуватися на сенсаційних деталях або викривляти факти для збільшення читацької аудиторії.

InfoWars (США): Це конспіративне видання часто звинувачується в поширенні дезінформації та упередженому висвітленні подій.

Breitbart News (США): Хоча це видання має сильний політичний нахил, його звинувачують у викривленні фактів та упередженому висвітленні міжнародних подій.

Як і раніше, важливо підходити критично до будь-якої інформації та перевіряти факти з різних джерел для отримання об'єктивної картини подій.

Висвітлення російсько-української війни стало випробуванням для багатьох міжнародних видань. Деякі з них дотримувалися високих журналістських стандартів, тоді як інші були звинувачені в упередженому або неповному висвітленні подій. Ось ще декілька прикладів:

Fox News (США): Хоча це популярний кабельний канал новин, його часто критикують за упереджене висвітлення та відсутність об'єктивності, особливо в політичних питаннях.

Global Times (Китай): Вважається голосом китайського уряду і часто використовується для поширення державної точки зору, ігноруючи або викривляючи факти, які можуть бути небажаними для режиму.

The New York Times (США): Одне з найавторитетніших видань у світі, яке слідує високим стандартам журналістики. Вони мають чіткі редакційні стандарти і проводять глибоку перевірку фактів.

The Guardian (Велика Британія): Це видання відоме своєю незалежною редакційною політикою і притриманням журналістських стандартів.

BBC (Велика Британія): Як один з найбільших світових медіа-гігантів, BBC слідує строгим редакційним принципам і акцентує увагу на об'єктивності.

Аналіз публікації NYT, яка розповідає про упереджене ставлення та нераціональне висвітлення:

«How the Ukraine war exposed Western media bias» (джерело)

Співставлення з Близьким Сходом: Західні військові кореспонденти, які зазвичай працюють у конфліктних зонах Близького Сходу, швидко адаптували порівняння з Україною. Деякі з цих порівнянь викликали обурення в арабському світі.

Контроверсійні коментарі: Кореспондент CBS News Charlie D'Agata зробив заяву про Україну, стверджуючи, що це не таке місце, як Ірак або Афганістан, де конфлікт триває десятиліттями. Він згодом вибачився за свої слова.

Реакція Близького Сходу: За кілька днів на Близькому Сході з'явилися хештеги та футболки з написом "цивілізований" як протест проти такого висвітлення.

Заява асоціації журналістів: Асоціація арабських та близькосхідних журналістів із Нью-Йорка висловила занепокоєння щодо такого висвітлення, вказуючи на дегуманізацію жителів Близького Сходу у західних ЗМІ.

Стаття вказує на існуючий упереджений підхід в західних ЗМІ до висвітлення конфліктів, особливо коли йдеться про порівняння з Близьким Сходом.

Висловлені коментарі та стереотипи викликали обурення серед арабської спільноти, яка вважає, що таке висвітлення виявляє глибоко приховані упередження та расизм.

Ця проблема підкреслює необхідність більш об'єктивного та культурно чутливого підходу до журналістики, особливо в міжнародному контексті.

Russians Are Busy Hammering Out Their «Ideology of the Future» - Army University Press

Ця стаття розглядає нову ідеологію, яку висувають російські лідери на фоні їхніх зусиль під час російської «спеціальної військової операції» в Україні.

Cheering and Jeering on the Escalator to Hell: One Year of UK Media Coverage on the War in Ukraine - Brill

Стаття аналізує позицію Великобританії щодо війни в Україні, зокрема ініціювання мирних переговорів між росією та Україною в березні 2022 року.

CNN Business:

<https://www.cnn.com/2022/03/04/media/mideast-summary-04-03-2022-intl/index.html>

How the Ukraine war exposed Western media bias

Ця стаття розглядає, як війна в Україні виявила упередженість західних ЗМІ.

Columbia Journalism Review:

https://www.cjr.org/the_media_today/media_bias_ukraine_war.php

The biases in coverage of the war in Ukraine

У статті критикуються західні ЗМІ за упереджене висвітлення війни як расистське.

Al Jazeera:**Western media and the war on truth in Ukraine**

Стаття розглядає, як західні ЗМІ можуть викривлювати правду про війну в Україні.

Time:**Russia's War on Ukraine Is a Threat to Press Freedom, Report Says**

Ця стаття розглядає загрози для свободи преси в Україні внаслідок російської агресії.

Al Jazeera – Стаття з назвою «Double standards: Western coverage of Ukraine war criticised» зазначає, що соціальні мережі обвинувачують ЗМІ у двомірних стандартах у висвітленні війни росії проти України порівняно з іншими конфліктами.

CNN Business – У статті «How the Ukraine war exposed Western media bias» обговорюється, як війна в Україні виявила упередженість західних ЗМІ.

YouTube – Є відео з назвою «Biased' media coverage on Russia-Ukraine tension sparks outrage», де обговорюється обвинувачення деяких ЗМІ в упередженому висвітленні напруженості між росією та Україною.

Таким чином, журналістські аспекти висвітлення конфлікту більшого диктуються потребою брати до уваги об'єктивність, перевірку фактів, безпеку кореспондентів та відповідний вибір візуального контенту. Стеження за цими принципами допоможе уникнути спотворення інформації та непотрібної сенсації, сприяючи достовірному висвітленню подій. Моральні аспекти також грають ключову роль. Повага до жертв та етика показу війни є виключною кількістю у висвітленні конфлікту, особливо враховуючи його почуття напруженого характеру. Журналісти повинні усвідомлювати вплив своїх матеріалів на громадську думку та прийняття політичних рішень. Врахування експертних думок дозволяє подати інформацію з поглибленим розумінням та вивчити різні точки зору. Некоректні публікації можуть порушити принципи об'єктивності та

призвести до розповсюдження неправдивої інформації. Уникання стереотипів та упереджень є також ключовим для забезпечення справедливого та різноманітного освітлення. В цілому розуміння журналістських та моральних викликів у висвітленні військових конфліктів є місцем для розбудови інформаційного простору, який сприяє об'єктивному сприйняттю та розумінню складних подій.

2.3. Російські нарративи в іноземних виданнях

1. Вплив російської пропаганди на міжнародні ЗМІ

Відомо, що росія використовує ЗМІ як один з інструментів у гібридній війні. Така російська пропаганда досягла міжнародних платформ, включаючи поважні ЗМІ з довгою історією роботи. Журналістська етика та об'єктивність деяких міжнародних ЗМІ починають нагадувати «сліпе кошеня», яке випадково натрапляє на «мишоловки».

Завжди росія дискредитує Україну в медіапросторі протягом десятиліть. Одним з основних нарративів є твердження, що Україна є нестійкою країною. Ці повідомлення створені для дискредитації України в очах міжнародної спільноти.

Водночас, Україна запустила й свою програму «емоційно насиченого мовлення», яке формує певну риторику цієї війни. Л. Смола стверджує: «Серед особливостей риторики російсько-української війни слід також виділити детабуїзацію медійної мови і активне використання обценної лексики (“Рускій военний корабль, іді на ...”, “Путін – х...ло”). Дехто з дослідників вважає застосування лайки в умовах війни “оборонним рефлексом”» [14, с. 426].

2. Російські фейки в міжнародних ЗМІ

Найбільш яскравим прикладом є часткова співпраця між британським новинним агентством Reuters та російським державним новинним агентством ТАСС, яке регулярно розповсюджує російську державну пропаганду та дезінформацію.

Reuters зберігало посилання на кремлівські публікації в деяких своїх новинах, навіть після припинення співпраці з ТАСС. Але варто зазначити, що співробітники Reuters у приватних розмовах, до прикладу – виданню Politico, завжди висловлювали невдоволення подібною співпрацею та закликали до повного припинення «ТАССової» дифузії у публікаціях агентства.

3. Дискредитація України та її військових

Російські органи влади та пропагандисти багато років демонізують Азов, представляючи його як неонацистську організацію. Існує багато фейків у ЗМІ та соціальних мережах про символіку та роль Азова в Україні.

Російські пропагандисти активно поширювали брехливий наратив про «неонацизм в Україні» ще у 2013 році та посилили його, коли знайшли ідеальний предмет для цього – полк Азов. Усі адекватні видання повноцінно визнали, що «азовці» – очевидні національні герої та люди зі сталевою самосвідомістю.

Reuters та ТАСС

У 2020 році Reuters Connect підписав контракт з найбільшим державним російським новинним агентством ТАСС, яке регулярно розповсюджує російську державну пропаганду та дезінформацію.

30 травня 2022 року Reuters опублікував матеріал під назвою «Промосковський регіон Херсон починає експорт зерна в росію — ТАСС». Пізніше заголовок було змінено, але джерело новини залишилося тим же, і в ньому не було згадки про те, що зерно було примусово вилучено російською армією з тимчасово окупованих територій України.

AFP News Agency опублікувало матеріал 2 липня про «українських сепаратистів», який було дослівно взято міжнародними ЗМІ з коренями на Близькому Сході — AlArabia та Al Jazeera. Французькі ЗМІ Le Monde та німецька Deutsche Welle перетворили його на «про-російських повстанців».

Ці приклади показують, наскільки міжнародні ЗМІ можуть неправильно висвітлювати події або підігравати російській пропаганді, навіть якщо це не завжди є цільовим проектом.

З початком повномасштабної військової агресії росії проти України 24 лютого 2022 року, російська пропаганда активно працювала на міжнародному рівні, намагаючись вплинути на глобальну спільноту та змінити сприйняття конфлікту. Більшість потенційних наративів залишилися відгуками «минулого». М. Шніцер зауважує: «Аналізуючи тексти сучасного суспільного дискурсу українців, можемо констатувати, що звичні в радянський час метафори як-то: «єдиний радянський народ», “економіка має бути економною”, “народ і партія єдині”, “Росія – старший брат” сьогодні втратили вплив та розглядаються як атрибутивні ознаки минулої епохи» [11, с. 36].

Західні ЗМІ, хоча і в основному критично ставилися до дій росії, іноді передавали російські наративи, навіть не завжди це роблячи свідомо:

Згода щодо ситуації: Багато західних ЗМІ зосереджували увагу на «непроханому вторгненні» росії в Україну, але деякі джерела також передавали російську точку зору, що це «спеціальна військова операція», а не «війна».

У цьому контексті варто відзначити те, що ця війна має багато назв і в українських мас-медіа. До прикладу, С. Дерев'янка відзначає: «На сьогодні в українських мас-медіа функціонують різноманітні, інколи навіть суперечливі “назви” російсько-української війни: “визвольна війна”, “російсько-український конфлікт”, “антитерористична операція”, “інформаційна війна”, “війна двох світів” тощо» [1, с. 3].

російська позиція та контроль над ЗМІ: Хоча більшість росіян отримує інформацію з державного телебачення, російські наративи також просувалися через міжнародні канали, такі як RT (раніше Russia Today) та Sputnik.

Зеленський проти Путіна: В багатьох західних ЗМІ Володимир Зеленський був представлений як символ опору проти російської агресії, тоді як путін – агресором. Однак деякі ЗМІ передавали російську позицію, що Україна «керується нацистами», а росія діє у межах «захисту російськомовного населення».

При цьому ж, деякі ЗМІ аналізували семантику та мовлення лідерів двох країн, висвітлюючи мовні особливості та загальний вплив на цільову аудиторію під час звернень. До прикладу, Н. Кондратенко у своїй роботі пише: «Під час російсько-української війни набув поширення порівняно новий мовленнєвий жанр політичного дискурсу, вияскравлений у президентській риториці В. Зеленського, – відеозвернення. Динамічний характер цього жанру та його інтерактивність, посилена за допомогою відео- та аудіозасобів, потребувала актуалізація мовних засобів впливу на адресата, серед яких пріоритетними є засоби експресивного синтаксису» [19, с. 323].

Деякі західні ЗМІ підтримували російські наративи про те, що Захід «провокує» росію своєю підтримкою України та розширенням НАТО на схід.

Ці приклади показують, як російська пропаганда може проникнути в міжнародні ЗМІ та впливати на глобальне сприйняття конфлікту. Питання російської пропаганди, здавалося б, вже досліджене та не має викликати нераціональної реакції у її спростуванні, однак пропаганда продовжує існувати та ефективно працює. М. Мікула у своїй науковій розвідці пише: «Постмодерність російської пропаганди є наслідком природи сучасних медій та символом, настроєм і духом суспільства, яке готове її прийняти» [13, с. 5].

Китайські ЗМІ та «українські нацисти»: Хоча китайські ЗМІ заявляють, що вони зберігають нейтральну позицію щодо війни в Україні, насправді вони зачасту передають російські наративи, зокрема ті, що пов'язані з «нацизмом». Наприклад, в таблоїді Global Times, який

афільований з основною газетою Комуністичної партії Китаю, була опублікована стаття, в якій з'являється зв'язок між Payton Gendron, який вбив десять осіб в Буффало, штат Нью-Йорк, та полком Азов. Автор стверджує, що Азов - це «контroversійна ультранаціоналістична збройна група в Україні», яка займається підготовкою західних терористів та використовує нацистські символи. Ця інформація є очевидно неправдивою.

Al Jazeera – «Western media and the war on truth in Ukraine» (<https://www.aljazeera.com/opinions/2022/8/4/western-media-and-the-war-on-truth-in>). Ця стаття розглядає питання довіри до інформації, яка надходить від різних джерел, зокрема від росії та Заходу. Автор стверджує, що обидві сторони ведуть психологічну війну і використовують дезінформацію як ключовий інструмент. Стаття критикує західні ЗМІ за сліпу довіру інформації від НАТО та Пентагону, наводячи приклади заяв анонімних посадовців Пентагону про ситуацію в Україні. Автор також згадує минулі випадки дезінформації від американського уряду, такі як війна в Афганістані та Іраку [31].

Ці приклади показують, як навіть відомі та поважні західні ЗМІ можуть іноді передавати або відгукуватись на російські наративи, навіть якщо це робиться несвідомо або в рамках більш широкого контексту.

Термінологія: Хоча більшість західних ЗМІ використовували терміни «вторгнення» або «агресія» для опису дій росії в Україні, деякі могли використовувати більш нейтральні терміни, такі як «конфлікт» або «криза», що може применшувати серйозність ситуації.

Цитування російських джерел: Деякі західні ЗМІ могли цитувати російські джерела без критичного аналізу або контексту. Наприклад, коли росія стверджувала, що її дії спрямовані на «захист російськомовного населення», ця позиція могла бути передана без додаткового коментарю або аналізу.

Відсутність контексту: Події в Україні мають глибокий історичний та політичний контекст. Якщо ЗМІ висвітлюють події без надання цього контексту, вони можуть ненавмисно сприяти російським нарративам.

Фокус на двосторонньому конфлікті: Хоча конфлікт має багато сторін і впливових гравців, деякі ЗМІ можуть спростовувати його до простого зіткнення між росією та Україною, ігноруючи роль міжнародної спільноти, НАТО та інших країн.

Відсутність голосів з України: Якщо західні ЗМІ зосереджуються виключно на російських джерелах або міжнародних експертах, вони можуть пропустити важливі перспективи та голоси з самої України.

Прихована агенда: Деякі ЗМІ можуть мати економічні або політичні зв'язки, які впливають на їхнє висвітлення подій. Наприклад, ЗМІ, які отримують фінансування або рекламу від російських компаній або уряду, можуть мати тенденцію до більш сприятливого висвітлення російської позиції.

Ці приклади показують, як навіть ненавмисні вибори в редакційній політиці або висвітленні можуть впливати на сприйняття конфлікту та сприяти російським нарративам.

Висновки до розділу. Враховуючи різноманіття поглядів та акцентів, які можуть вплинути на сприйняття подій, можна констатувати значущість об'єктивності та розгляду різних інтересів. Урахування геополітичного контексту та інших ключових аспектів надає глибину розумінню конфлікту, дійсно, є ключовим для формування повноцінної картини. Розгляд подій через призму історії регіону та аналіз правових аспектів є випусками елементів. Варто підкреслити моральні аспекти та важливість поваги до жертв, етики війни та усвідомлення впливу матеріалів на громадську думку. Це суттєвий вимір, який необхідно враховувати під час

висвітлення конфліктів, особливо в чутливих та емоційно заряджених ситуаціях.

Ми встановили важливі аспекти впливу російської пропаганди на міжнародні ЗМІ та їх реакцію на події в Україні. Важливими аспектами є використання мас-медіа як інструменту гібридної війни, дезінформація та співпраця з міжнародними ЗМІ, дискредитація України та її військових, цитування російських джерел західними медіа, представлення викривленого образу президентів Зеленського та путіна тощо. Так російська пропаганда може вплинути на світовий медіапростір та викликати виклики для об'єктивного висвітлення подій.

РОЗДІЛ 3

СПОСОБИ ПОДАЧІ ІНФОРМАЦІЇ ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ ПРОВІДНИМИ ЗМІ СВІТУ

2.1. Дискурс російсько-української війни за 2022 рік в американських виданнях: WSJ, NYT, CNN, WP

The Wall Street Journal (WSJ):

Загальний підхід: WSJ надає докладний огляд подій, що відбуваються в Україні, з акцентом на стратегічні рухи, економічні наслідки та міжнародну реакцію.

Приклади публікацій:

Опис евакуації українських бійців з Азовсталі в Маріуполі.

Відгук на рішення McDonald's залишити Росію через її вторгнення в Україну.

Заява генерального секретаря НАТО Йенса Столтенберга про те, що Україна може виграти цю війну.

Повідомлення про окупацію російськими військами села Лукашівка в Україні.

Тон: Об'єктивний, фактологічний, з акцентом на деталях та аналізі подій.

The New York Times (NYT):

Загальний підхід: NYT зосереджується на людському аспекті війни, розповідаючи історії звичайних людей, які опинилися під її впливом.

Приклади публікацій:

Статті про долю цивільних осіб у Маріуполі під час облоги міста.

Репортажі про руйнування та наслідки бомбардувань для місцевого населення.

Інтерв'ю з українськими військовими та волонтерами на передовій.

Тон: Емоційний, сповнений співчуття, з акцентом на людських історіях.

Стаття «*Ukraine Moves Forward in South, With Little Resistance From Russia*» відображає ключові моменти відступу російських військ з південної України та просування української армії. Репортаж Ендрю Е. Крамера, зроблений безпосередньо з території, яку нещодавно залишили російські сили, детально описує вхід українських військових до села Снігурівка, де місцеві жителі зустрічали їх зі сльозами та радістю.

Стаття надає контекст оголошення росією про відведення своїх військ з Херсонської області, зокрема з міста Херсон, яке є символічним і стратегічним призом у війні, оскільки це єдиний обласний центр, захоплений росією після її вторгнення у лютому. WSJ пише: «За словами українських військових, російські війська відступають, залишаючи за собою заміновані території та зруйновані мости» [24].

Фотографії Лінсі Аддаріо доповнюють текст, показуючи знищену російську військову техніку та емоційні зустрічі між українськими солдатами та цивільним населенням. У статті також згадується про активні дії української армії, яка атакує відступаючі російські сили, та про заяви міжнародних лідерів, зокрема генерального секретаря НАТО, які хвалять успіхи України.

Стаття підкреслює, що відступ російських військ з західного берега Дніпра є поворотним моментом у війні, який може вплинути на подальшу підтримку України з боку міжнародних союзників та на переговори про припинення вогню. Водночас, публікація висвітлює гуманітарний аспект конфлікту, зокрема реакції місцевих жителів, які пережили окупацію, та злочини, скоєні російськими солдатами.

Загалом, стаття є прикладом глибокого журналістського аналізу, який включає різні перспективи та надає читачам детальне розуміння подій на півдні України.

Стаття, опублікована в «The New York Times» авторства Карлотти Галл від 12 листопада 2022 року, розглядає стратегію України у війні проти росії, зокрема після відступу російських військ з Херсона. Згідно зі

статтею, незважаючи на прогнози аналітиків та дипломатів про можливу паузу в активних бойових діях протягом зими та заклики до мирних переговорів, Україна не має наміру припинити свої наступальні операції.

«Українські війська продовжують наступ на сході країни, відбиваючи спроби росії захопити такі міста, як Бахмут та Павлівка, і завдають ударів по російських військах, які намагаються укріпитися на східному березі Дніпра» [21]. Є натяки на те, що Україна готує новий наступ на південь через Запорізьку область до Мелітополя, що може поставити під загрозу контроль росії над усією південною територією, захопленою під час вторгнення.

Стаття також висвітлює різні думки аналітиків щодо подальшого розвитку подій. Деякі з них, зокрема ветерани західних військових служб, які тісно стежать за війною, висловлюють думку, що Україна зможе досягти подальших успіхів на півдні, в той час як інші аналітики вважають, що обидві сторони можуть взяти оперативну паузу через складні погодні умови та виснажливі бої за Херсон.

За словами генерала Марка Міллі, голови Об'єднаного комітету начальників штабів США, росія та Україна зазнали понад 100 000 втрат (вбитих та поранених) за менш ніж дев'ять місяців війни. Однак жодна зі сторін не опублікувала офіційних цифр втрат, зберігаючи строгий контроль над інформацією.

Матеріал також вказує на те, що обидві сторони стикаються з дефіцитом боєприпасів, причому росія звернулася до Північної Кореї та Ірану за артилерійськими снарядами та ракетами, тоді як Україна прагне збільшити кількість випущених снарядів на день.

Загалом, стаття підкреслює, що незважаючи на втрати росії на полі бою, російська військова кампанія з використанням ракет та дронів проти інфраструктури України залишається ефективною, виявляючи прогалини в перевантаженій українській системі ППО. Аналітики згодні, що наступний

етап війни, незалежно від можливої паузи, знову буде надзвичайно жорстоким.

Контекст: Стаття розглядає внутрішні проблеми росії, які часто залишаються поза увагою міжнародних ЗМІ через зосередженість на зовнішній політиці та військових діях. Такий підхід дозволяє читачам отримати більш глибоке розуміння внутрішнього стану рф.

Об'єктивність: Журналісти намагаються подати інформацію збалансовано, наводячи факти про інфраструктурні проблеми та їх можливі причини. Водночас, вони звертають увагу на реакцію російської влади та наслідки для населення.

Структура: Матеріал добре структурований, з чітким вступом, який визначає тему, основною частиною, що розкриває деталі, та висновком, який підсумовує основні моменти та їх можливі наслідки.

Мова статті є формальною та професійною, але доступною для широкого кола читачів. Журналісти використовують конкретні та описові терміни, що допомагає читачам візуалізувати проблеми.

Висновок: З журналістської точки зору, стаття виглядає добре дослідженою та написаною з дотриманням стандартів журналістської етики. Вона надає інформацію, яка може спонукати до подальшої дискусії та аналізу, і водночас висвітлює важливі соціальні питання, з якими стикаються воюючі країни.

CNN:

Загальний підхід: CNN акцентує увагу на актуальних новинах, надаючи швидкі оновлення про події на передовій та міжнародну реакцію.

Приклади публікацій:

Живі оновлення про російсько-українську війну з посиланням на конкретні дати.

Відеоматеріали з місця подій, такі як бомбардування та руйнування.

Аналіз реакції міжнародної спільноти на дії росії.

Тон: Новинний, інформативний, з акцентом на актуальних подіях.

Стаття від CNN, авторства Джоша Пеннінгтона та Юлії Кесаєвої, повідомляє про заяву Президента України Володимира Зеленського, в якій він говорить про звільнення додаткових населених пунктів у південній частині України в рамках контрнаступу в Херсонській області.

Зокрема, Зеленський у своєму щоденному зверненні повідомив, що були звільнені населені пункти Нововоскресенське, Новогригорівка та Петропавлівка. Це вказує на прогрес українських сил у великому сільському гінтерланді Херсона.

Президент назвав ці території «звільненими від псевдореферендуму» і зазначив, що вони були стабілізовані. Однак, українські війська все ще знаходяться на деякій відстані від столиці Херсона та інших стратегічно важливих районів [25].

З журналістської точки зору, ця стаття є інформативною та прямою, надаючи фактичні дані про події на фронті без зайвих коментарів або аналізу. Вона фокусується на заяві президента і не включає додаткових деталей або контексту, які могли б допомогти читачам краще зрозуміти ширший вплив цих подій. Водночас, відсутність додаткової інформації може бути пов'язана з обмеженнями на розповсюдження військової інформації з міркувань безпеки.

Ще одна стаття від CNN, написана Ульяною Павловою та Тімом Лістером, повідомляє про заяву російського віце-прем'єр-міністра Олександра Новака, в якій він зазначив, що росія припинить постачання нафти країнам, які планують ввести ціновий ліміт на російську нафту.

Новака цитує державне російське медіа РІА Новости, яке передає його слова: «Ми вважаємо, що нам не доцільно здійснювати постачання з введенням такого інструменту тим споживачам, які отримують вигоду від цінових обмежень. Ми продовжимо постачати лише тим, хто забезпечує механізми ціноутворення, засновані на ринкових принципах». Він також зазначив, що бюджет росії формується з розрахунку ціни в \$70 за барель і вважає цю ціну комфортною, яку сьогодні можна взяти за основу.

Додатковий контекст: G7 та Європейський Союз оголосили про плани покарати росію за її вторгнення в Україну, встановивши ціновий ліміт на імпорт російської нафти. План G7 закликає країни-учасниці відмовитися від страхування, фінансування та іншої підтримки російських нафтових вантажів вище певної ціни. Ця ціна ще не визначена.

Чеський уряд, який наразі обіймає ротаційне головування в ЄС, заявив, що було досягнуто політичної угоди щодо восьмого пакету санкцій ЄС проти Москви.

«Пакет містить: заборону морського транспортування російської нафти до третіх країн вище цінового ліміту на нафту та заборону пов'язаних послуг», - сказано в повідомленні чеського уряду в Twitter.

Новак також зазначив, що росія готова постачати газ через непошкоджену гілку газопроводу «Північний потік 2».

З журналістської точки зору, стаття надає чітку інформацію про важливе політичне рішення та його можливі наслідки для міжнародної торгівлі та енергетичної безпеки. Вона включає цитати високопоставленого російського чиновника, контекстуальну інформацію про міжнародні санкції та реакцію росії на них, а також додаткові деталі про поточну ситуацію з енергопостачанням. Журналісти забезпечили баланс між передачею заяв російського уряду та зовнішньої політики країн G7 та ЄС, що дозволяє читачам сформуванати власне розуміння ситуації.

Таким чином, WSJ, NYT, CNN, WP по-різному висвітлюють події війни в Україні.

2.2. Особливості інформаційного дискурсу війни в Україні у європейських ЗМІ: France 24, Euronews, Diplomatic Courier

France 24 як міжнародний новинний канал відомий своїм широким охопленням глобальних подій, висвітлював російсько-українську війну у 2022 році з декількох перспектив, намагаючись забезпечити своїм глядачам різноманітний і глибокий аналіз подій.

Фактичність та точність: France 24 зосереджувався на наданні точної та перевіреної інформації, використовуючи як власні ресурси, так і інформацію від надійних зовнішніх джерел. Вони прагнули висвітлювати події на основі фактів, уникаючи непідтверджених заяв або спекуляцій.

Баланс та об'єктивність: Редакція намагалася забезпечити збалансоване висвітлення, представляючи різні точки зору та аналізуючи події з різних сторін конфлікту. Це ж включало висвітлення військових дій, політичних заяв, гуманітарних криз та міжнародних реакцій.

Глибина аналізу: France 24 часто публікував аналітичні матеріали, які розглядали причини, контекст та можливі наслідки війни. Вони надавали історичний контекст та політичний аналіз, щоб допомогти глядачам краще зрозуміти складність ситуації.

Людський вимір: Висвітлення часто зосереджувалося на людському аспекті війни, включаючи репортажі про цивільне населення, біженців та особисті історії тих, хто постраждав від конфлікту. Це допомагало створити емоційний зв'язок і підкреслювало гуманітарні аспекти війни.

Візуальний контент: France 24 використовував сильні візуальні елементи, включаючи ілюстрації, відео та інфографіку, для ілюстрації подій та підкріплення своїх репортажів. Це дозволяло глядачам бачити наслідки війни та робило інформацію більш доступною.

Міжнародний контекст: Видання також звертало увагу на міжнародну реакцію на війну, включаючи санкції, дипломатичні зусилля та заяви світових лідерів. Це допомагало глядачам зрозуміти, як війна впливає на глобальну політику та міжнародні відносини.

Оновлення в реальному часі: France 24 надавав оновлення в реальному часі про ключові події та розвиток ситуації, що дозволяло глядачам слідкувати за динамікою конфлікту.

В цілому, France 24 прагнув до всебічного та глибокого висвітлення російсько-української війни, надаючи своїм глядачам різноманітні інструменти для розуміння та інтерпретації подій.

Стаття France 24 з заголовком «*'Ghost recruits': Is Putin raising a Potemkin army to boost troop numbers?*» від 30 серпня 2022 року аналізує оголошення президента росії Володимира Путіна про плани збільшення чисельності російської армії на 137,000 нових солдатів у контексті війни в Україні. Аналітики висловлюють сумніви щодо реалізації цієї мети, вказуючи на потенційну «потьомкінізацію» військових сил.

З журналістської точки зору, стаття використовує наступні підходи:

Контекстуалізація: Стаття розміщує оголошення Путіна в історичний та сучасний контексти, посиляючись на термін «потемкінські села» для опису можливої ілюзії сили.

Критичний аналіз: Журналісти використовують думки експертів, таких як Марк Галеотті та Джефф Хоун, для критичного аналізу оголошення, піддаючи сумніву його практичну реалізацію.

Дослідження даних: Стаття вказує на «несправжність» офіційних даних про чисельність російської армії, наводячи альтернативні оцінки та пояснюючи, як це впливає на реальну здатність росії до мобілізації.

Підняття проблематики: Журналісти звертають увагу на проблеми з інтеграцією нових рекрутів, які часто не мають знань про російську військову культуру, та на недостатність навчання.

Розгляд альтернатив: Стаття розглядає можливість загальної мобілізації та її потенційні наслідки для внутрішньої політики росії.

Політичний аналіз: Аналізується вплив російської пропаганди та можливість того, що Путін відірваний від реальності, і це може вплинути на його рішення щодо загальної мобілізації.

Баланс та об'єктивність: Стаття надає різні точки зору та висвітлює потенційні мотиви за діями Путіна, не обмежуючись одностороннім звинуваченням.

Візуальні елементи: Використання ілюстративних зображень для підкріплення контенту статті.

Стаття відображає глибокий аналіз та критичний підхід до оцінки військової стратегії росії, водночас забезпечуючи читачам зрозумілу та детальну інформацію.

Стаття на France 24 під назвою «*'Cultural cleansing': New Russian attacks on Ukraine spur cultural preservation efforts*» розглядає наслідки російських ракетних ударів по Україні, які завдали шкоди бібліотекам, музеям та університетам на сотні мільйонів євро.

Фактичність

Стаття надає конкретні дані про збитки, завдані культурній спадщині України, з посиланням на заяви українських офіційних осіб та міжнародних організацій, таких як ЮНЕСКО. Це демонструє глибоке дослідження теми та надання достовірної інформації.

Контекстуалізація

Автори статті надають історичний контекст відносин між росією та Україною, що допомагає читачам зрозуміти, чому збереження культури є важливим та складним завданням.

Баланс та Непристрасність

Стаття зосереджується на фактах та свідченнях, уникаючи емоційно насиченого мовлення. Вона також висвітлює різні точки зору, включаючи цитати українських науковців та культурних діячів.

Хотілося б виділити саме аспект «емоційно забарвленої» мови та як вона впливає на документацію військових злочинів. Існує багато думок та паралельних аргументів, однак цікавою є теза І. Мацишиної: «Висунуто гіпотезу, що використання різноманітних архетипів демонізації ворога (на прикладі російських військових), створює множинність символічних просторів. Це не тільки вносить свої корективи у суб'єктність реального ворога під час перенесення з міфологічного простору у простір політичного, а й призводить до концептуальної обфускації ворога. Практика перенесення запозичених елементів з одного простору в інший

може призвести до зниження відповідальності ворога за свої злочини» [16, с. 15].

Візуальні Матеріали

Стаття включає демонстративні зображення, які допомагають читачам візуалізувати згадані події та об'єкти.

Висновок та заклик до дії

Автори закінчують статтю закликом до зусиль зі збереження культури, як онлайн, так і в реальному житті, підкреслюючи важливість цих дій у світлі наближення важкої зими.

Потенційні напрямки для поліпшення

Глибше дослідження: Стаття могла б виграти від більш глибокого аналізу історичного значення окремих об'єктів культурної спадщини.

Включення місцевих голосів: Було б корисним використання більшої кількості цитат місцевих жителів та культурних діячів, які безпосередньо страждають від наслідків війни.

Загалом, стаття є зразком відповідальної журналістики, яка висвітлює важливу тему збереження культурної спадщини в умовах війни, надаючи читачам інформацію, яка може спонукати до роздумів та дій.

Diplomatic Courier як видання, що спеціалізується на міжнародних відносинах та глобальній політиці, висвітлювало російсько-українську війну у 2022 році з акцентом на аналітичні та глибокі перспективи.

Аналітичний підхід: Diplomatic Courier прагнув дослідити війну не тільки як поточну подію, але й як феномен, що має далекосяжні наслідки для міжнародної політики, безпеки та економіки. Видання часто включало глибокий аналіз та експертні оцінки, щоб розкрити більш широкий контекст конфлікту.

Тематичне розмаїття: Висвітлення включало різноманітні теми, такі як екологічна війна, глобальна реакція на вторгнення, економічні наслідки війни, ставлення українців до військових зусиль та їхній погляд

на майбутнє із Заходом. Це показує, що видання прагнуло охопити війну з різних кутів зору, від економічних до соціальних аспектів.

Експертні думки: Diplomatic Courier часто залучав експертів та аналітиків для коментарів, що дозволяло читачам отримати кваліфіковані оцінки та прогнози. Це включало аналіз від студентського мислительського центру DisinfoLab щодо німецьких ЗМІ та їхнього висвітлення війни.

Людський вимір: Видання не забувало про людський аспект, розповідаючи особисті історії та вплив війни на життя звичайних українців. Вони підкреслювали стійкість народу, незважаючи на втому від тривалих страждань.

Глобальний вплив: Diplomatic Courier розглядав війну в контексті її впливу на глобальні інституції та відносини, такі як НАТО та його ідентичність після війни, а також реакцію світової спільноти на російську агресію.

Фокус на майбутнє: Видання також зосереджувалося на майбутньому, розглядаючи можливі сценарії та стратегії, які можуть призвести до перемоги України над росією, а також на економічне відновлення після війни.

Доречною є паралель такої альтернативи розгляду майбутнього від Євсєєвої, Лисенка та Волкової: «Майбутнє російської держави цілком залежить від позиції цивілізованого світу. На думку провідних істориків, з якими ми цілком погоджуємось, руйнація сучасної російської імперії може сприяти розвитку в сибірських провінціях таких постімперських етносів як західносибірський, далекосхідний, козацький, Передкавказзя тощо» [4, с. 56].

Візуальний та інтерактивний контент: Diplomatic Courier використовував фотографії, відео та інфографіку для доповнення своїх статей та забезпечення більшої залученості читачів.

В цілому, *Diplomatic Courier* підходив до висвітлення російсько-української війни з позиції глибокого аналітичного занурення, намагаючись розкрити не тільки події, але й їхні причини, наслідки та міжнародний резонанс.

Стаття з *Diplomatic Courier* під назвою «*EDUCATION IS DISRUPTED BUT NOT GONE FOR UKRAINE'S CHILDREN*» надає детальний опис впливу російсько-української війни на освітню сферу в Україні.

Заголовок та вступ:

Заголовок чіткий і впливовий, відразу передає подвійні теми зруйнування та стійкості в освітній системі під час війни. Вступний абзац захоплює читача прикладом зруйнованого дитсадка, задаючи тон для статті.

Зміст та структура:

Стаття структурована таким чином, що спочатку представляється критична ситуація — «більш ніж 2000 освітніх установ постраждали від обстрілів та бомбардувань». Потім описується реакція української освітньої системи, підкреслюючи перехід на онлайн-навчання та виклики, з якими стикаються студенти та вчителі, такі як: переміщення, відсутність приладдя та емоційний травматизм [28].

Баланс та справедливість:

Стаття зосереджена на українській перспективі, детально описуючи труднощі та адаптації, зроблені українською освітньою системою.

Людський інтерес:

У статті ефективно використовується людський елемент, обговорюючи реальні наслідки для дітей, вчителів та сімей. Також торкається психологічного впливу війни, додаючи глибину історії.

Контекст:

Стаття надає контекст, згадуючи вісім років війни на сході України перед повномасштабним вторгненням у лютому 2022 року. Також

обговорюється «русифікація» освіти на окупованих територіях, додаючи важливу інформацію для читачів.

Наслідки:

У статті окреслюються ширші наслідки війни для освіти, такі як потенційне довготривале закриття шкіл та перехід на нестандартні форми навчання. Також підкреслюється важливість освіти у наданні відчуття нормальності та надії.

Журналістська якість:

Стаття написана якісно та захоплююче, з чітким акцентом впливу війни на освіту. Однак, включення прямих цитат від постраждалих осіб або експертів у галузі додало б глибини та персоналізації.

Загалом, стаття надає всеосяжний погляд на виклики та адаптації в українській освітній системі під час війни, з сильним акцентом на стійкість українського народу. Її можна було б покращити за допомогою додавання прямих джерел та можливо ширшого спектру перспектив для повного охоплення складності ситуації.

Стаття з *Diplomatic Courier* під назвою «*The Environmental Impacts of the Russian Invasion Affect Us All*» надає всебічний аналіз екологічного та сільськогосподарського спустошення, спричиненого російським вторгненням в Україну.

Фактична звітність

Стаття ґрунтується на фактах, з посиланнями на авторитетні джерела, такі як Світовий банк, Інститут Брукінгса та Світова продовольча програма ООН.

Контекст та фон

Автор надає детальний опис ролі України як значного світового аграрного виробника, пояснюючи, чому вторгнення має такі далекосяжні наслідки. Цей контекст важливий для розуміння масштабів кризи читачами.

Акцент на гуманітарний та екологічний вплив

Стаття підкреслює гуманітарну кризу, з десятками тисяч жертв та переміщенням цивільного населення. Також висвітлюється екологічне руйнування, таке як забруднення водопостачання та ризик хімічних виливів у великі водойми, що може мати довгострокові екологічні наслідки.

Непристрасність

Стаття зберігає фактичний тон без вдавання до сенсаційності. Вона представляє ситуацію як кризу з глобальними наслідками, зосереджуючись на екологічному та аграрному впливі, а не на політичних або військових стратегіях.

Заклик до дії

У висновку статті автор закликає міжнародну спільноту втрутитися та допомогти пом'якшити екологічну ситуацію в Україні, підкреслюючи терміновість питання та потенційні довгострокові наслідки.

Етичні міркування

Стаття дотримується журналістської етики, точно та відповідально звітуючи про чутливі теми, такі як війна, продовольча безпека та екологічне знищення. Вона уникає графічних описів насильства або страждань, одночасно передаючи серйозність ситуації.

Візуальні матеріали

Стаття включає впливове зображення, яке відповідає змісту, що може допомогти читачам емоційно зв'язатися з темою.

Загалом, стаття є добре дослідженим матеріалом, який ефективно інформує читачів про ширші наслідки російського вторгнення в Україну, за межами безпосереднього конфлікту, з особливим акцентом на екологічні та аграрні наслідки, які резонують на глобальному рівні.

Euronews висвітлював російсько-українську війну у 2022 році з акцентом на широкий спектр подій.

Широке охоплення: Euronews надавав оновлення в реальному часі про ключові події та розвиток ситуації, що дозволяло глядачам слідкувати за динамікою конфлікту. Вони висвітлювали військові дії, політичні заяви, міжнародні реакції та гуманітарні кризи.

Міжнародний контекст: Видання акцентувало увагу на міжнародних відносинах, включаючи реакції та дії інших країн, міжнародних організацій, а також вплив війни на глобальну безпеку та економіки країн.

Аналітичний підхід: Euronews публікував аналітичні статті та коментарі, які допомагали глядачам зрозуміти причини та можливі наслідки подій. Вони розглядали такі теми як військова стратегія, економічні санкції та дипломатичні зусилля.

Людський вимір: Висвітлення також зосереджувалося на людському аспекті конфлікту, розповідаючи історії цивільних осіб, які постраждали від війни, та висвітлюючи гуманітарні проблеми.

Візуальний контент: Euronews використовував фотографії, відео та інфографіку для ілюстрації подій, що дозволяло глядачам краще візуалізувати ситуацію.

Інтерактивність: Euronews часто використовував інтерактивні елементи, такі як лайв-блоги та оновлення, щоб забезпечити глядачам найсвіжішу інформацію.

Фокус на майбутнє: Видання також зосереджувалося на аналізі майбутнього розвитку подій, включаючи можливі сценарії та стратегії, які можуть вплинути на хід війни та її вирішення.

В цілому, Euronews підходив до висвітлення російсько-української війни з позиції всебічного та глибокого охоплення, надаючи своїм читачам різноманітні інструменти для розуміння та інтерпретації подій.

Стаття на Euronews від 26 грудня 2022 року під назвою «*Moscow missiles continue to rain down on Ukrainian towns on Christmas*» висвітлює

російські бомбардування українських міст в період Різдвяних свят. З журналістської точки зору, стаття відображає наступні характеристики:

Фактичність: Стаття починається з конкретних заяв української військової сторони про обстріли міст у різних регіонах, що демонструє зосередження на фактах.

Контекстуалізація: Журналісти надають контекст, згадуючи заяви російського президента Володимира Путіна про відкритість до переговорів, в той час як російські ракети падають на цивільні об'єкти українців, що створює контраст між словами та діями.

Баланс: Стаття включає заяви як української, так і російської сторін, надаючи читачам можливість ознайомитися з різними точками зору.

Цитування: В статті цитуються високопосадовці, включаючи президента України Володимира Зеленського та радника президента Михайла Подоляка, що додає авторитетності викладеній інформації.

Охоплення широкого спектру подій: Стаття охоплює не тільки безпосередні військові дії, але й ширший міжнародний контекст, включаючи відносини росії з Заходом та військову активність у Білорусі.

Візуальний контент: Стаття супроводжується фотографією, яка виступає емоційно-ілюстративним елементом.

Мовний стиль: Мова статті є зрозумілою та доступною, використовуючи прямий і чіткий стиль для передачі інформації.

Відсутність емоційного забарвлення: Стаття подає інформацію без емоційного забарвлення, що є ознакою об'єктивного журналістського висвітлення.

Загалом, стаття демонструє збалансований і фактологічний підхід до висвітлення подій, зосереджуючись на наданні читачам інформації, яка дозволяє самостійно сформуванню власне розуміння ситуації.

Стаття на Euronews під назвою «*Zelenskyu in Bakhmut, and four other new developments in Ukraine war*» висвітлює тогочасні події війни в Україні, включаючи візит президента Зеленського в оточений Бахмут,

критичний стан електропостачання в Київській області, визнання Путіним «надзвичайної складності» в чотирьох анексованих регіонах, різдвяну обіцянку мера Києва дітям та зусилля України щодо мінімізації російського впливу на громадський простір.

Фактичність

Стаття надає конкретні факти та події, що відбуваються в Україні, з посиланням на заяви відомих осіб, таких як президент Зеленський та мер Києва Віталій Кличко, а також на коментарі президента Росії Путіна.

Контекстуалізація

Автори статті надають контекст сучасних подій, роз'яснюючи їх значення у більш широкому сенсі війни в Україні та її впливу на цивільне населення та інфраструктуру.

Баланс та непристрасність

Стаття висвітлює різні аспекти війни, включаючи військові, політичні та соціальні виміри. Вона намагається зберегти об'єктивність, надаючи інформацію без видимої упередженості або емоційного забарвлення.

Етичність

Стаття обережно підходить до чутливих тем, таких як військові дії та їх наслідки для цивільного населення, з повагою до жертв конфлікту.

Візуальні матеріали

Стаття включає фотографії, які ілюструють висвітлені події, допомагаючи читачам краще зрозуміти контекст.

Висновок

Автори закінчують статтю зосередженням на зусиллях України протистояти російському гніту та зберегти власну ідентичність на полях громадської самосвідомості, що може спонукати читачів до роздумів про культурну та політичну ідентичність.

Загалом, стаття є зразком відповідальної журналістики, яка висвітлює важливі події в Україні, надаючи читачам інформацію, яка може спонукати до роздумів та дій.

Euronews зосереджується на широкому спектрі подій, включаючи військові дії, гуманітарні кризи та міжнародні реакції.

France 24 надає глибокий аналіз політичних та військових стратегій, включаючи внутрішньополітичні аспекти росії.

Diplomatic Courier висвітлює вплив війни на суспільство, освіту та інші соціальні аспекти, надаючи голос міжнародним експертам та аналітикам. І варто наголосити на важливості подібного стилю висвітлення у зв'язку з актуалізацією питання впливу війни на суспільство та вивчення «суспільства постмодернізму» загалом. Влучною є цитата Мікули М.: «Зрозумівши особливості суспільства постмодернізму та його відмінність від попередніх поколінь та напрямку соціальної думки, ми можемо вже відокремити ті його елементи, які застосовуються у сучасному медійному просторі та дисциплінах про інформацію». [13, с. 16]

Аналітичний підхід:

Euronews надає оперативні новини з акцентом на фактичні події та заяви, часто забезпечуючи швидкий огляд розвитку ситуації.

France 24 використовує більш аналітичний підхід, звертаючи увагу на глибинні причини та можливі наслідки подій.

Diplomatic Courier зосереджується на довготривалих ефектах війни, включаючи освітні та соціальні зміни, з детальними аналізами та коментарями.

Геополітичний контекст:

Euronews розглядає війну в контексті європейської та глобальної безпеки, надаючи голос різним міжнародним гравцям.

France 24 акцентує на стратегічних рішеннях та військовій тактиці, а також на впливі конфлікту на міжнародні відносини.

Diplomatic Courier висвітлює міжнародні дипломатичні зусилля та наслідки війни для глобальної стабільності та порядку.

Стиль висвітлення:

Euronews має схильність до більш нейтрального та збалансованого висвітлення, надаючи широкий огляд подій.

France 24 часто використовує прямий та аналітичний стиль, зосереджуючись на критичному осмисленні інформації.

Diplomatic Courier пропонує більш рефлексивний та оціночний підхід, з акцентом на довгострокові впливи та перспективи.

Цільова аудиторія:

Euronews звертається до широкої міжнародної аудиторії, надаючи доступну інформацію для загального ознайомлення.

France 24 може бути більш привабливим для аудиторії, зацікавленої в політичному аналізі та глибинному розумінні міжнародних подій.

Diplomatic Courier залучає читачів, які шукають детальні аналітичні статті та експертні думки про вплив війни на різні аспекти руйнівного впливу війни на різноманітні сектори страждаючих країн.

Таким чином, France 24, Euronews, Diplomatic Courier відрізняються характером висвітлення інформації про українсько-російську війну.

Висновки до розділу. Американські та європейські видання використовують широкий спектр інструментів, включаючи аналітику, експертні оцінки, візуальні елементи та гуманітарний фокус, щоб допомогти читачам персоналізовано зрозуміти війну та її наслідки.

Водночас є деякі об'єктивні моменти, які можна було б поліпшити, щоб зробити матеріали більш точними, неупередженими і всебічними. Більше офіційних джерел, менше сенсаційності, детальний фокус на глобальних наслідках російської агресії – усе це позитивно сприятиме покращенню «живої» новини.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження ролі іноземних ЗМІ під час російсько-української війни вказують на визначальний вплив медіа на глобальне сприйняття конфлікту. Зокрема, медіа відіграли ключову роль у формуванні глобальної свідомості про події, взаємодіючи з політичними, оборонними та цифровими структурами.

Реакція глобальної громадськості виявилася важливим фактором у визначенні та розвитку подій. Інформаційний дискурс вплинув на формування загального ставлення та підтримки, що відображається на динаміці самого конфлікту.

Важливим виявився аспект різноманітності інформаційних підходів та уваги до журналістських етичних стандартів у формулюванні військової новинної стрічки. Деякі ЗМІ проявили тенденцію підігравати російській стороні, підкреслюючи для споживача важливість пошуку об'єктивності та уважного відбору джерел для аналізу інформації.

Порівняльний аналіз американських та європейських ЗМІ наголосив на різниці у дискурсі висвітлення подій та відмінності у підходах, обумовлених культурними та історичними особливостями.

Це дослідження ставить під сумнів перспективи традиційних розумінь військово-політичних конфліктів, вказуючи на суттєвий вплив ЗМІ на формування глобального сприйняття та реакції на події. Розмаїття інформаційних підходів відображає складність конфлікту та варіативність реакцій різних частин світу.

Реакція громадськості, її масштаб та динаміка, виокремлюють важливість інформаційного керування та стратегій впливу на глобальному рівні. Це вказує на необхідність розвитку нових технологій аналізу і взаємодії в інформаційному просторі.

Аналіз дій окремих ЗМІ вказує на те, що їхні публікації можуть визначати обговорення та формувати загальні уявлення. Важливим стає

розуміння впливу інформаційних операцій на формування публічної думки.

Це дослідження наочно демонструє, як інформаційний простір стає активним каталізатором розвитку подій. Наприклад, публікації таких видань, як The New York Times, BBC та Reuters набули великої вагомості у формуванні глобальної свідомості щодо російсько-української війни. Їхні звернення до стратегічного аналізу військових експертів, тактичні аспекти та розкриття подробиць міжнародних збройних поставок для України стали ключовими елементами глобального інформаційного пазла.

Порівняльний аналіз публікацій американських ЗМІ, таких як The Wall Street Journal, The New York Times, The Washington Post і CNN, вказує на різні підходи у висвітленні конфлікту.

Аналізуючи статті з різних видань, таких як «The Washington Post», «The New York Times» та «The Wall Street Journal», можна виявити деякі відмінності у підходах до подачі інформації про російсько-українську війну.

Статті з «The Washington Post» часто фокусуються на конкретних подіях або аспектах війни, надаючи детальний опис і аналіз. Вони можуть включати інтерв'ю з експертами, аналіз політичних та військових стратегій, а також висвітлювати гуманітарні аспекти конфлікту. Журналістика «The Washington Post» часто вирізняється глибоким розслідуванням та критичним поглядом на події.

«The New York Times» відомий своїм аналітичним підходом та широким охопленням тем. Статті можуть включати широкий контекст війни, історичні паралелі, а також особисті історії людей, які постраждали від конфлікту. Видання намагається забезпечити читачів комплексним розумінням війни, включаючи її причини, наслідки та міжнародні реакції.

Статті з «The Wall Street Journal» часто мають більш економічний або бізнес-орієнтований підхід. Вони можуть аналізувати вплив війни на економіку, ринки, енергетичну безпеку та міжнародні відносини.

Журналістика «The Wall Street Journal» може бути більш фактичною та менш емоційною, з акцентом на вплив війни на глобальну економіку та політику.

Загальні відмінності:

Тон і стиль: «The New York Times» та «The Washington Post» можуть використовувати більш наративний стиль, тоді як «The Wall Street Journal» часто більш сухий і аналітичний.

Фокус: «The Washington Post» та «The New York Times» можуть більше зосереджуватися на людському аспекті та політичних наслідках, в той час як «The Wall Street Journal» може більше уваги приділяти економічним та бізнес-наслідкам.

Візуальні матеріали: «The New York Times» часто використовує візуальні матеріали для підкріплення своїх розповідей, включаючи фотографії та інфографіку, що може бути менш характерним для «The Wall Street Journal».

Контекст: «The New York Times» може надавати більше історичного та культурного контексту, тоді як «The Washington Post» може більше зосереджуватися на актуальних подіях та їх аналізі.

Важливо відзначити, що кожне з цих видань має свою редакційну політику та цільову аудиторію, що також впливає на спосіб подачі інформації.

Наприклад, публікації «The Guardian» та «Le Monde» звертали увагу на міжнародні реакції та дипломатичні наслідки, викликані ініціативою передачі військової допомоги Україні. При цьому, «The Guardian» акцентував на гуманітарних аспектах та глобальних обов'язках, тоді як «Le Monde» ставив під сумнів стратегічні переваги цих дій.

Дискурс щодо кібератак також ілюструє вплив медіа на світове сприйняття подій. Наприклад, статті «Bloomberg» та «The Washington Post» детально аналізували походження та мету кібератак, розкриваючи їхні

можливі наслідки. Висвітлення таких інцидентів підвищує глобальну обізнаність та визначає суттєві аспекти дискусій щодо кібербезпеки.

Висвітлення російсько-української війни в 2022 році трьома виданнями — «Euronews», «France 24» та «Diplomatic Courier» — відзначається своєю унікальністю та різноманітністю підходів. «Euronews» пропонує широкий огляд подій, з акцентом на оперативні новини та збалансоване висвітлення, що робить інформацію доступною для міжнародної аудиторії. «France 24» зосереджується на глибокому аналізі політичних та військових стратегій, висвітлюючи внутрішньополітичні аспекти росії та вплив конфлікту на міжнародні відносини, що може приваблювати аудиторію, зацікавлену в політичному аналізі. «Diplomatic Courier» надає голос міжнародним експертам та аналітикам, розглядаючи довготривалі ефекти війни на суспільство та освіту, та пропонує детальні аналітичні статті для тих, хто шукає глибоке розуміння впливу війни на «життєві сектори». Кожне видання вносить свій вклад у формування багатогранного розуміння війни, пропонуючи різні перспективи та аналітичні ракурси для власної аудиторії з різних куточків світу.

Загалом, це дослідження відкриває нові горизонти для подальших пошуків у взаємодії медіа та глобальних воєн, підкреслюючи необхідність уважного аналізу інформаційного простору для розуміння та прогнозування світових подій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дерев'янка С. Російсько-українська війна як загроза емоційному благополуччю сучасної молоді. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-172>. (дата звернення : 15.07.2023)
2. Смолій В., Ясь О. Сучасна російсько-українська війна у світлі постколоніалізму. URL : <https://doi.org/10.15407/vism2022.06.003>. (дата звернення : 02.10.2023).
3. Брусилівська О. Російсько-українська війна: попередні уроки для ЄС та сценарії майбутнього. *Політикус : наук. Журнал*. 2022. Спецвипуск. С. 15-22.
4. Євсєєва Г., Лисенко Г., Волкова С. Російсько-українська війна 2022 року: історичні витоки трагедії та уроки для наступних поколінь. *Український журнал будівництва та архітектури*. URL: <https://doi.org/10.30838/J.BPSACEA.2312.271222.45.910>. (дата звернення : 07.06.2023)
5. Rushchenko I. Russian-Ukrainian hybrid war: sociological view. Kharkiv : FOP Pavlenko O.H., 2015. 268 p.
6. Бутиріна, М. Telegram-канал як мета-ЗМІ: комунікаційні особливості. Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі: *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції*. 2020. С. 138-141.
7. Мамонтова Е. Публічна аналітика як феномен медіа-дискурсу російсько-української війни. *Актуальні проблеми політики*. 2023. Вип. 71. С. 136-141.
8. Валушко І. Еволюція інформаційних війн: історія і сучасність. *Історико-політичні студії. Серія: Політичні науки : зб. наук. пр. / редкол. : І. Д. Дудко (голова) [та ін.]*. Київ : КНЕУ, 2015. № 2. С. 127-134.

9. Доценко О. Комунікативно-прагматичні особливості езотеричних передбачень у мас-медійному дискурсі російсько-української війни. *Синопис: текст, контекст, медіа*. 2023. № 29(2). С. 120-130.
10. Галів М., Ільницький В. Характер сучасної російсько-української війни (2014-2023): вітчизняний історіографічний дискурс. URL : <https://doi.org/10.24919/2312-2595.13/55.283164>. (дата звернення : 07.09.2023).
11. Шніцер М. Метафористика українського суспільного дискурсу в умовах російсько-української війни. 2022. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/54079/1/%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%90%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%90.pdf>. (дата звернення : 04.06.2023).
12. Дмитрук М. Модифікація воєнного дискурсу в соціальній мережі Instagram протягом першого місяця російсько-української війни. 2022. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/121e7289-3cd6-42e7-858c-0e393d65ab52/content>. (дата звернення : 18.02.2023).
13. Мікула М. Прояви постмодернізму в дискурсах російсько-української війни: ідеологія та пропаганда : бакалаврська робота (034 «Культурологія»). Український католицький університет. Кафедра культурології. Львів: УКУ, 2023. 53 с.
14. Смола Л. Особливості риторики російсько-української війни. 2022. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/885031f1-25db-437f-9831-1163577ba77e/content#page=424>. (дата звернення : 14.03.2023).
15. Леврінц М. Компаративний корпусний аналіз висвітлення російсько-української війни в англomовній східній і західній пресі. *Східний світ*. 2023. № 3 (120). С. 115-130.

16. Мацишина І. Homo sacer та виклик суб'єктності «ворога» в умовах російсько-української війни. *Політичне життя. Наукові рефлексії війни*. 2022. Том 2. С. 15-22.
17. Snajder T. Fashy`zm povertayet`sya v krayinu, yaku koly`s` zrujnuvav URL : <http://www.istpravda.com.ua/columns/2014/05/23/142887>. (дата звернення: 16.10.2023).
18. Кудринська А., Лапан Т., Химович О. (2022). Мілітарна проблематика: соціологічний дискурс. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2022. № 25(5). С. 53-61.
19. Кондратенко Н. Експресивний синтаксис у президентському дискурсі Володимира Зеленського. *Записки з українського мовознавства*. 2022. № 29). С. 313-324.
20. Чернявська Ю., Чернявська Л. Вплив повномасштабної війни на дискурс художньої літератури в сучасних мас-медіа. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2022/conf/2.1/Materialy_SiOuSKD-4.pdf#page=254. (дата звернення : 26.06.2023).
21. Гандзюк В.О. Специфіка викриття російської дезінформації та пропаганди у телепроекті «Антизомбі» (ICTV). Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. Львів: Львів. нац. ун-т ім. І.Франка, 2018. Вип. 43. С. 78–83.
22. The New York Times. URL : <https://www.nytimes.com/>. (дата звернення : 07.09.2023).
23. The Washington Post. URL : <https://www.washingtonpost.com/>. (дата звернення : 13.09.2023).
24. The Guardian. URL : <https://www.theguardian.com/europe>. (дата звернення : 08.10.2023).
25. Wall Street Journal. URL : https://www.wsj.com/?mod=wsjheader_logo. (дата звернення : 18.09.2023).
26. CNN. URL : <https://edition.cnn.com/>. (дата звернення : 17.10.2023).
27. BBC. URL : <https://www.bbc.com/>. (дата звернення : 13.05.2023).

28. Reuters. URL : <https://www.reuters.com/>. (дата звернення : 24.08.2023).
29. Diplomatic Courier. URL : <https://www.diplomaticcourier.com/>. (дата звернення : 17.10.2023).
30. France 24. URL : <https://www.france24.com/en/>. (дата звернення : 14.10.2023).
31. Euronews. URL : <https://www.euronews.com/>. (дата звернення : 17.10.2023).
32. Al Jazeera. URL : <https://www.aljazeera.com/>. (дата звернення : 10.07.2023).
33. AFP News. URL : <https://www.afp.com/en/news-hub>. (дата звернення : 14.04.2023).
34. Global Times. URL : <https://www.globaltimes.cn/>. (дата звернення : 06.10.2023).
35. Fox News. URL : <https://www.foxnews.com/>. (дата звернення : 11.08.2023).
36. 10 facts you should know about Russian military aggression against Ukraine. URL : <https://mfa.gov.ua/en/10-facts-you-should-know-about-russian-military-aggression-against-ukraine>. (дата звернення : 17.04.2023).
37. Analysis of the media discourse on the 2022 war in Ukraine: The case of Russia. URL : <https://ideas.repec.org/a/bla/rgscpp/v15y2023i1p222-235.html>. (дата звернення : 09.10.2023).
38. American social media on the Russia-Ukraine war: A multimodal analysis. URL : <https://periodicals.karazin.ua/cognitiondiscourse/article/view/21152>. (дата звернення : 03.06.2023).
39. Conceptual metaphor of russian-ukrainian war in american media discourse. URL : <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v56/24.pdf>. (дата звернення : 23.03.2023).

40. Conceptual metaphors verbalizing war in Ukraine in media discourse. URL :
https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/51159/1/CONCEPTUAL_METAPHORS_VERBALIZING_WAR_IN_UKRAINE_IN.pdf. (дата звернення : 07.10.2023).
41. Critical Discourse Analysis of Newspaper Articles Declaring the Outbreak of War in Ukraine: The Washington Post vs. The Moscow Times. URL :
https://www.ijscel.net/article_704037_77aea938e1cd6d6c09fd9a237c453294.pdf. (дата звернення : 15.09.2023).
42. Despite the war: novelties of Ukrainian fiction 2022. URL :
<https://chytomo.com/en/despite-the-war-novelties-of-ukrainian-fiction-2022/>. (дата звернення : 17.09.2023).
43. During war, freedom of speech preserved in Ukraine but united telethon should be stopped – survey of journalists. URL :
<https://zmina.ua/en/event-en/during-war-freedom-of-speech-preserved-in-ukraine-but-united-telethon-should-be-stopped-survey-of-journalists/>. (дата звернення : 13.06.2023).
44. Expression of Negation in Media Texts During the Russian-Ukrainian War. URL : <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22191>. (дата звернення : 03.10.2023).
45. Greenspeak in the wartime: ecological media discourse on the war in Ukraine, 2022. URL : <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v58/27.pdf>. (дата звернення : 07.10.2023).
46. Has the state of freedom of speech in Ukraine deteriorated during the full-scale invasion? Op-ed by Zaborona's Editor-in-Chief Katerina Sergatskova. URL : <https://zaborona.com/en/has-the-state-of-freedom-of-speech-in-ukraine-deteriorated/>. (дата звернення : 05.05.2023).
47. Investigation of online news about Ukraine-Russia war: A corpus-based critical discourse analysis. URL :

- https://www.researchgate.net/publication/370220681_Investigation_of_online_news_about_Ukraine-Russia_war_A_corpus-based_critical_discourse_analysis-_RumeliDE_Dil_ve_Edebiyat_Dergisi. (дата звернення : 16.04.2023).
48. Mapping and projecting otherness in media discourse of the Russia–Ukraine war. URL : <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/psicl-2022-1096/html>. (дата звернення : 12.04.2023).
49. Media discourse as a factor of influence on the formation of political values of the population of South and Eastern Ukraine in 2014–2021. URL : <https://history-ejournal.cdu.edu.ua/article/view/4750>. (дата звернення : 14.09.2023).
50. Media, Public Opinion, and the ICC in the Russia–Ukraine War. URL : <https://www.mdpi.com/2673-5172/4/3/48>. (дата звернення : 17.05.2023).
51. Metaphorical representation of Ukraine in modern English mass media discourse. URL : https://www.researchgate.net/publication/361732528_METAPHORICAL_REPRESENTATION_OF_UKRAINE_IN_MODERN_ENGLISH_MASS_MEDIA_DISCOURSE. (дата звернення : 19.10.2023).
52. Russia's 2022 War against Ukraine and the Foreign Policy Reaction of the EU: Context, Diplomacy, and Law. URL : <https://www.insightturkey.com/book-reviews/russias-2022-war-against-ukraine-and-the-foreign-policy-reaction-of-the-eu-context-diplomacy-and-law>. (дата звернення : 13.02.2023).
53. Russia's War in Ukraine 2022. Russia's War in Ukraine: Insights from RAND. URL : <https://www.rand.org/latest/russia-ukraine.html>. (дата звернення : 27.07.2023).

54. Russia-Ukraine War: 2022 Russian Invasion of Ukraine. URL : <https://www.amazon.com/Russia-Ukraine-War-Russian-Invasion-%D0%A1hronicles/dp/B09TZBWC1F>. (дата звернення : 24.09.2023).
55. Structure and typology of assessment of the Russia–Ukraine War 2022–2023 : Media event in French television discourse. URL : <https://philology-journal.com/index.php/journal/article/view/147>. (дата звернення : 30.05.2023).
56. The Portrayal of the 2022 Russian Invasion of Ukraine on Social Media. URL : <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1712575/FULLTEXT01.pdf>. (дата звернення : 09.08.2023).
57. The Russian Invasion of Ukraine – Special Focus. URL : <https://www.routledge.com/The-Russia-Ukraine-War-of-2022-Faces-of-Modern-Conflict/Kasinska-Metryka-Palka-Suchojad/p/book/9781032377988>. (дата звернення : 15.07.2023).
58. The Russia-Ukraine War of 2022: Faces of Modern Conflict. URL : <https://www.routledge.com/The-Russia-Ukraine-War-of-2022-Faces-of-Modern-Conflict/Kasinska-Metryka-Palka-Suchojad/p/book/9781032377988>. (дата звернення : 17.07.2023).
59. War Journalism Where There’s No War: Critical Discourse Analysis of Russo-Ukraine Conflict in Pakistani Elite National Press. URL : <https://www.athensjournals.gr/media/2022-AJMMC-PP-06-Tarique-05.pdf>. (дата звернення : 07.10.2023).
60. Висвітлення української тематики в медіа різних країн Європи має свою специфіку, – дослідження. URL : <https://detector.media/infospace/article/210462/2023-04-24-vysvitlennya-ukrainskoi-tematyky-v-media-riznykh-krain-ievropy-maie-svoyu-spetsyfiku-doslidzhennya/>. (дата звернення : 09.10.2023).
61. Війна в соцмережах. Як російська пропаганда дискредитує Україну та українців за кордоном. URL : <https://imi.org.ua/monitorings/vijna->

- v-sotsmerezhhah-yak-rosijska-propaganda-dyskredytuye-ukrayinu-ta-ukrayintsiv-za-kordonom-i56264. (дата звернення : 14.08.2023).
62. Інститут масової інформації. URL : <https://imi.org.ua/en>. (дата звернення : 24.07.2023).
63. Публічна аналітика як феномен медіа-дискурсу російсько-української війни. URL : http://app.nuoua.od.ua/archive/71_2023/18.pdf. (дата звернення : 21.07.2023).
64. Російсько-українська війна пришвидшила перехід людства на відновлювані джерела енергії. Огляд матеріалів іноземних медіа 27 вересня. URL : <https://babel.ua/news/98933-rosiysko-ukrajinska-viyna-prishvidshila-perehid-lyudstva-na-vidnovlyuvani-dzherela-energiji-oglyad-materialiv-inozemnih-media-27-veresnya>. (дата звернення : 08.04.2023).
65. Телега війни. Аналіз основних джерел та тем українських онлайн-медіа. URL : <https://imi.org.ua/monitorings/dzherela-onlajn-media-ofitsijni-osib-neofitsijni-akaunty-ta-inozemni-media-doslidzhennya-imi-i48039>. (дата звернення : 16.07.2023).
66. Як правильно читати публікації іноземних медіа про Україну. URL : https://glavcom.ua/columns/otar_dovgenko/yak-pravilno-chitati-publikaciji-inozemnih-media-pro-ukrajinu-846731.html. (дата звернення : 18.10.2023).
67. Кирилюк О., Періханян А. Лексика дискурсу російсько-української війни: структурно-семантичний аспект. URL : <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/764>. (дата звернення : 14.10.2023).
68. Lytvyn-Kindratiuk S. Invective Strategies in the Context of Conflict Discourse of War. Psycholinguistics in a Modern World. URL : <https://doi.org/10.31470/2706-7904-2022-17-69-73>(дата звернення : 05.09.2023).

ДОДАТКИ

Додаток А

EDUCATION IS DISRUPTED BUT NOT GONE FOR UKRAINE'S CHILDREN

| BY WHITNEY DEVRIES .

English ▾

euronews.

My Europe World Business Sport Green Next Travel Culture Video ☰ Programmes ▾

🏠 > News > World > Ukraine

Moscow missiles continue to rain down on Ukrainian towns on Christmas

France Africa Middle East Americas Europe Asia-Pacific

'Ghost recruits': Is Putin raising a Potemkin army to boost troop numbers?

Russian President Vladimir Putin announced on August 25 that the Russian army would be reinforced with 137,000 new soldiers as the war in Ukraine grinds on. But analysts say this goal looks impossible for Moscow to achieve.

Issued on: 30/08/2022 - 17:03 ⌚ 6 min

Experts say Vladimir Putin's plan to add 137,000 soldiers to the Russian army is impractical. © France Médias Monde Infographics

EUROPE ENVIRONMENT

THE ENVIRONMENTAL IMPACTS OF THE RUSSIAN INVASION AFFECT US ALL

| BY MARK TEMNYCKY.

France Africa Middle East Americas Europe Asia-Pacific

'Cultural cleansing': New Russian attacks on Ukraine spur cultural preservation efforts

As missile strikes in Ukraine this week damaged libraries, museums and universities, Ukraine says repeated Russian attacks on cultural heritage amount to a "war crime" that have caused losses of hundreds of millions of euros. Among Ukrainians, the fight to preserve cultural heritage continues.

Issued on: 14/10/2022 - 17:52 ⌚ 6 min

Museums housed inside Ukraine's parliamentary building, pictured here between two burning cars, were damaged by a Russian military strike in central Kyiv on October 10, 2022. © Gleb Garanich, Reuters

English

euronews.

My Europe World Business Sport Green Next Travel Culture Video Programmes

News > World > Ukraine

Ukraine war: Zelenskyy in Bakhmut and Putin admits 'extreme difficulty' in four annexed regions

[Russia-Ukraine War](#) > [Photos](#) [Maps](#) [Recruiting Ukrainian Women](#) [A Plan to Save Kherson](#) [Friends Reunited by the War](#)

Ukraine Moves Forward in South, With Little Resistance From Russia

A day after Russia said it was withdrawing from Kherson City in the south, Ukraine's forces moved into villages without a fight, indicating the Russians were, indeed, retreating.

[Share full article](#) [↗](#) [🔖](#)

Ukraine Signals It Will Stay on the Offensive, Despite Talk of a Lull

Many analysts and diplomats have suggested there could be a pause in major combat, and even peace talks, over the winter, but after pushing the Russians out of Kherson, Ukraine has no desire to stop.

📄 Share full article | 🔗 | 📌 | 💬 195

The Washington Post
Democracy Dies in Darkness

NATIONAL SECURITY Foreign Policy Intelligence Justice Military

Inside the monumental, stop-start effort to arm Ukraine

The U.S. supply of weapons has never been enough for Kyiv. But for Washington and the Pentagon, there are broader concerns.

By [Karen DeYoung](#), [Dan Lamothe](#) and [Isabelle Khurshudyan](#)
December 23, 2022 at 6:00 a.m. EST

As Russia bombs Ukraine's infrastructure, its own services crumble

By Francesca Ebel

December 25, 2022 at 1:00 a.m. EST

Russia firefighters work to contain a huge blaze at the Mega Khimki mall in the Moscow suburbs on Dec. 9. (Alexander Nemenov/AFP/Getty Images)

MOST READ WORLD >

1 Fighting rages around Gaza's hospitals as civilians flee for safety

2 Israel-Gaza war live updates: Patients flee besieged Gaza hospitals; Netanyahu says he doesn't 'seek to occupy Gaza'

3 Why are Israel and Hamas at war? A basic explainer.

